

VEČERNIK

POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI

Leto XV.
Štev. 69

TELEFON UREDNISTVA: 25-67
TELEFON UPRAVE: 25-67 in 28-67
TELEFON OGLASNEGA ODDELKA: 25-67
Poslovalnica Ljubljana, Franciškan 5, tel. 46-91
Poslovalnica Celje, Prešernova 3, telefon 280

Maribor, sreda 26. marca 1941

NAROCNINA NA MESEC
Prelema v spravi ali po pošti 14 din
Dostavljeno na dom 16 din, poštna 36 din
POSTNI OPREKVNI PAČUN: 11 400

Cena
din 1.—

Ob pristopu Jugoslavije k trojnemu paktu:

Nemčija & Italija jamčita nedotakljivost naših mej

Podpis svečane pogodbe v dunajskem Belvederu - Cvetković o ohranitvi našega miru, svobode, neodvisnosti in državne celine - Izjava von Ribbentropa, da nima Nemčija na Balkanu nikakih ozemeljskih ne političnih interesov - Nemčija in Italija ne bosta zahtevali prehoda svojih čet

DUNAJ, 26. marca. Kancelar Hitler in zunanji minister von Ribbentrop sta v spremstvu odličnikov včeraj dospela na Dunaj. Tja sta prišla tudi predsednik jugoslovanske vlade Cvetković in zunanji minister dr. Cincar Marković. Z jutranjim vlakom je prišel na Dunaj italijanski zunanji minister grof Ciano, v teku dopoldneva pa japonski veleposlanik v Berlinu, Ošima. V dvorcu Belvedere se

je ob 14.07 začelo svečano podpisovanje pristopa Jugoslavije k trojnemu paktu, ki se je končalo ob 14.19. Prečitan je bil protokol o pristopu, ki se glasi:

Besedilo protokola

Člen 1. Jugoslavija pristopi k paktu treh držav, ki je bil podpisan v Berlinu 27. septembra 1940 med Nemčijo, Italijo in Japonsko.

Člen 2. V kolikor bodo skupni tehnični odbori, ki jih predvideva člen 4. trojnega pakta, razpravljali o vprašanju, ki se tičeje interesov Jugoslavije, bo pri delovanju teh odborov sodeloval tudi predstavnik Jugoslavije.

Člen 3. Temu protokolu je priložena kot priloga besedilo trojnega pakta. Ta protokol je sestavljen v nemščini, itali-

janščini, japonsčini in jugoslovanskem jeziku, pri čemer velja vsako od teh besedil kot original. Protokol stoji v veljavo na dan podpisa.

Protokol, sestavljen v nemščini, italijanščini, japonsčini in srbohrvaščini so podpisali diplomati na vseh štirih izvodih. Nato sta govorila predsednik jugoslovanske vlade Cvetković in zunanji minister Nemčije, von Ribbentrop.

Govor predsednika vlade Cvetkovića

Predsednik vlade Cvetković je dejal:

Glavni in skoraj edini cilj zunanje politike Jugoslavije je bil in ostane, da se ohrani jugoslovanskemu narodu mir in ojači njegova varnost. Če se vzdržujejo najboljši odnosi z vsemi državami, ki goje napram njemu miroljubna čustva. V duhu te politike so bili naši naporji zmerom prvenstveno usmerjeni h konsolidaciji miroljubnih in prijateljskih odnosov s sosedi, da bi se zagotovil mir na mejah, svoboda, neodvisnost in državna celota. Z velikim nemškim rajhom je Jugoslavija tako prej kakor tudi poslej zvezana s skupno mejo, vzdrževala najboljšo odnošaje, katere sta prevečala prijateljstvo in polno zaupanje. Koristni rezultati te politike so prišli posebno do izraza v vrsti velikih dogodkov, ki so se od leta 1934 pa do tega akta manifestirali v odnosih med obema državama. Jugoslavija je že od svojega nastanka zmerom čutila in je to tudi posebno cenila, da so v Nemčiji pravilno razumeli njeno narodno zedinjenje, ki ni bilo plod nobenih pogodbenih kombinacij, temveč naravni zaključek dolgih in težkih borb Srbov, Hrvatov in Slovencev. Jugoslavija je leta 1937 sklenila v tem duhu pomembno pogodbo z Italijo. Slični prijateljski pogodbi je Jugoslavija sklenila tudi z Bolgarijo in Madžarsko. Ker nima nobenih revindikacij na zunanji, pa življenjske koristi njenega obstoja in napredka nalagajo Jugoslaviji, da se trudi, da bi obvarovala jugovzhod pred novo razširjajočo vojno in da bi ojačila obstoječe stanje, kakor tudi sodelovanje, ki pripravljajo pot za evropsko pomiritev, in sicer edino v rešitvi naše ranjene celine in njene tisočletne civilizacije. Kajti samo pod znakom iskrenega in pozitivnega sodelovanja homogene Evrope postaviti na temelje novega reda, ki bo imel možnost, da bi odstranil zastarele poglede ter moralne in materialne zapreke, zaradi katerih vsi v Evropi trpimo. Mirovna politika Jugoslavije je v polnem soglasju z življenjskimi interesi in globokimi čustvi vsega našega naroda. Vse politične pogodbe, kakor tudi gospodarske, ki jih je v zadnjih letih naša država podpisala, se prežete z voljo, ki stremi za ustanovitvijo boljše miru in organizacijo v tem prostoru Evrope. Tudi danes, ko Jugoslavija pristopa k trojnemu paktu, dela to znamenito, da ohrani mir okrog svojih meja in da zavaruje na ta način svojo največjo nalogo do sebe in da s tem izvrši tudi sveto obveznost do evropske skupnosti.

Jamstveni izjavi Nemčije in Italije

DUNAJ, 26. marca AA. Na noti, ki mu je ob pristopu Jugoslavije k trojnemu paktu poslal nemški zunanji minister v. Ribbentrop, je predsednik Cvetković odgovoril z naslednjima notama:

»Njegovi ekscelenci Joahimu v. Ribbentropu, nemškemu zunanjemu ministru.«
O priliki današnjega pristopa Jugoslavije k paktu treh držav ste mi izvolili poslati to naslednje vsebine:

»V imenu in po nalogu nemške vlade imam čast sporočiti vaši ekscelenci sledeče: O priliki pristopa Jugoslavije k trojnemu paktu, kar je bilo izvršeno danes, potrjuje nemška vlada svoj sklep, da bo zmerom spoštovala suvereniteto in ozemeljsko nedotakljivost Jugoslavije.«
V imenu in po nalogu jugoslovanske vlade mi je čast potrditi sprejem te izjave, katero je kr. vlada vzela na znanje. Izvolite sprejeti, g. minister, zagotovilo mojega globokega spoštovanja Dragiša Cvetković.

»Njegovi ekscelenci Joahimu v. Ribbentropu, nemškemu zunanjemu ministru.«
O priliki današnjega pristopa Jugoslavije k trojnemu paktu ste mi izvolili poslati to sledeče vsebine: »Sklicujoč se na razgovore, ki so se vodili o priliki današnjega pristopa Jugoslavije k trojnemu paktu ste izvolili poslati mi noto sledeče vsebine.«

»Sklicujoč se na razgovore, ki so se vodili o priliki današnjega pristopa Jugoslavije k trojnemu paktu, imam čast, da vaši ekscelenci v imenu nemške vlade s tem potrdim sporazum med vladami držav osi in kr. jugoslovansko vlado o tem, da vladi držav osi za ves čas vojne ne bosta stavili Jugoslaviji zahtev, da dovoli prehod ali prevoz čet čez jugoslovansko državno ozemlje.«
V imenu in po nalogu kr. jugosl. vlade imam čast, da potrdim prejem te izjave, katero je kr. vlada vzela na znanje. Izvolite sprejeti, g. minister, zagotovilo o mojem globokem spoštovanju. — Dragiša Cvetković.

Pri isti priliki je preds. vlade Dragiša Cvetković poslal sledeči noti zunanjemu ministru kraljevine Italije.

»Njegovi ekscelenci grofu Galeacu Cianu, zun. ministru kraljevine Italije — O priliki današnjega pristopa Jugoslavije k paktu treh držav ste mi izvolili poslati to sledeče vsebine: »V imenu in po nalogu kr. italijanske vlade imam čast sporočiti vaši ekscelenci sledeče: O priliki pristopa Jugoslavije k trojnemu paktu, kar je bilo izvršeno danes, potrjuje kr. italijanska vlada svoj sklep, da bo vedno spoštovala suvereniteto in ozemeljsko nedotakljivost Jugoslavije.«
V imenu in po nalogu kr. jugoslovanske vlade mi je

Zaključne besede ministra von Ribbentropa

Govor, s katerim je von Ribbentrop zaključil svečanost v »Belvedere« se glasi:

»Ekscelence, gospoda! Kot pooblaščenec nemške vlade in v imenu pooblaščenih zastopnikov Italije in Japonske in priključenih držav, pozdravljam prijateljsko kr. Jugoslavijo kot novega partnerja pogodbe treh držav. Jugoslovanski kr. vladi, ki jo tu zastopata predsednik minist. sveta Dragiša Cvetković in zun. minister Cincar-Marković, iskreno in priskreno čestitam k temu. Želim bi izrazil prepričanje nas vseh, da bo ta dogodek za bodočnost Jugoslavije in za dobrobit jugoslovanskega naroda posebnega pomena.

Gospoda! V železnem toku, kakršen odgovarja veliki ideji in moči takšne ideje, se nepopisljivo natančno pred očmi vseh nas razvija že zdaj, t. j. še sredi vojne, napor za novo ureditve Evrope in Daljnega vzhoda.

Medtem ko se po zaslugi državniške modrosti, in moči naše zaveznice Japonske na Daljnem vzhodu že kažejo obrisi novega reda, ki se tam ustvarja pod vodstvom Japonske, od sklenitve trojne zveze sem, je bila težnja osi, da se zberejo evropske države in pridobe za idejo novega in pravičnega reda v Evropi. Te težnje so bile kronane z uspehom in to mnogo hitreje in to v mnogo večjem obsegu, kakor pa se je to v svetju pričakovalo. Ko je pred nedavnim Bolgarija v tej isti hiši podpisala trojni pakt, smo dali izraza upanju, da se bodo oglasile tudi še druge države, kot solidarne z nami.

Danes, ko je preteklo komaj nekaj tednov, že prihaja k nam še ena država, Jugoslavija, česar se mi vsi iskreno veselimo. Toda ta pristop je za nas posebnega pomena najprej zaradi tega, ker je zdaj s tem v resnici ves dozdaj nevtiralni del Balkana v taboru reda, drugič pa zato, ker se nam je pridružila država, o kateri je Anglija še dalje verovala, da se bo mogla vmešati v njeno notranje razmere, zbrati gotove sile te države v korist intrig, izzvanih z angleške strani in proti novemu redu v Evropi. Kakor se sliši, so se še pred nekaj dnevi pojavili z angleške in ameriške strani poskusi vmešavanja v politiko te države, poskusi, ki jih je treba imenovati nezasižane in ki se na noben način ne morejo spraviti v sklad s spoštovanjem suverenitete svobodne evropske države. Tem bolj pozdravljamo dejstvo, da je Jugoslavija zdaj pravilno razumela potrebo sodelovanja pri preurejanju odnosov v Evropi in da je pristopila k mladim narodom, ki so poklicani izvršiti to preureditev, upirajoč se vsakemu vmešavanju od zunaj.

Čast potrditi sprejem te izjave, katero je kr. vlada vzela na znanje. Izvolite sprejeti, g. minister, zagotovilo o mojem globokem spoštovanju. — Dragiša Cvetković.

»Njegovi ekscelenci grofu Galeacu Cianu, zun. min. kr. Italije: Vaša ekscelence! O priliki današnjega pristopa Jugoslavije k trojnemu paktu ste izvolili poslati mi noto sledeče vsebine.«

»Na razgovore, ki so potekali o priliki današnjega pristopa Jugoslavije k paktu treh držav, imam čast, da vaši ekscelenci v imenu kr. italijanske vlade s tem potrdim sporazum med vladami držav osi in kr. Jugoslovansko vlado o tem, da vladi držav osi v vojnem času ne bodo stavljale Jugoslaviji zahteve, da dovoli prehod in prevoz čet preko jugoslovanskega državnega ozemlja.«
V imenu in po nalogu kr. jugoslovanske vlade mi je čast potrditi prejem te izjave, ki jo je kr. vlada vzela na znanje. Blagovolite sprejeti, gospod minister, zagotovilo o mojem globokem spoštovanju. — Drag Cvetković.

Sprejem pri Hitlerju

DUNAJ, 26. marca AA. Po svečanem podpisu protokola o pristopu Jugoslavije k trojnemu paktu je priredil vodja Nem-

čije v dvorcu Belvedere sprejem, v katerem (Dalje na 2. strani)

MARŠAL GRAZIANI

je po poročilu iz Rima sam odstopil s položaja šefa generalnega štaba libijske vojske. Za guvernerja Libije je imenovan

general Italo Garibaldi, ki je prevzel tudi vrhovno poveljstvo libijskih čet. — Dolžnosti šefa glavnega generalnega štaba je prevzel general Mario Reata, podšef štaba je pa postal general Francesco Rossi.

Sporazum med SSSR in Turčijo

Turčija lahko računa v primeru napada na polno razumevanje in nevtralnost Sovjetske Rusije

ANKARA, 26. marca. AA. Ant. ag. Sovjetska vlada je objavila naslednje uradno sporočilo: Te dni je prišlo do izmenjave izjav med turško in sovjetsko vlado. Glede na vesti, ki so se pojavile v tujem tisku, češ da bi Sovjetska zveza v primeru, da bi Turčija stopila v vojno, izkoristila težave, v katerih bi se znašla Turčija in da bi s svoje strani napadla Turčijo, kakor tudi v zvezi z nekim vprašanjem, ki je bilo v tej stvari postavljeno, je sovjetska vlada obvestila turško vlado o naslednjem:

1. Takšne vesti ne odgovarjajo stališču sovjetske vlade.

2. V primeru, da bi bila Turčija dejansko napadena in da bi bila prisiljena vstopiti v vojno zaradi obrambe svojega ozemlja, more Turčija v skladu z nena-

padnim paktom, ki obstoji med njo in SSSR, računati na popolno razumevanje in nevtralnost SSSR. Turčija je izrazila sovjetski vladi najiskrenejšo zahvalo za to izjavo in ji je sporočila, da more SSSR s svoje strani v primeru, da bi se sama znašla v podobnem položaju, računati na popolno razumevanje in nevtralnost Turčije.

VICHY, 26. marca. Havas. Z deklaracijo, ki je bila poslana Turčiji, se Sovjetska Rusija desinteresira nad njenim ozemljem. Sovjetska Rusija je z notami Bolgariji in Turčiji izjavila, da ne bo storila ničesar, naj se zgodi karkoli na tem sektorju. Od obeh dokumentov je vsekakor važnejša nota Turčiji, ker se je vedno smatralo, da predstavljajo Dardanele življenjsko

vprašanje Rusije. Tu je edini izhod Rusije v Sredozemlje, kakor je Finski zaliv edino okno na Severno morje. Doslej se je verovalo, da bo Rusija priskočila na pomoč Turčiji v obrambi Dardanel, če bi te bile ogrožene. Jasna sedanja izjava pa pravi, da bo ostala Rusija nevtralna v vsakem primeru. Moskva si pridržuje popolno svobodo v primeru, da bi Turčija stopila v vojno.

OBSEDNO STANJE V SIRIJI

JERUZALEM, 26. marca. Ass. Press. Iz Bejruta poročajo, da je guverner francoske Sirije, general Dentz, odredil obsedno stanje v več mestih Sirije, kjer se stalno pojavljajo neredi, demonstracije in stavke v zvezi z gibanjem za neodvisnost dežele.

so potopila cisternsko ladjo z okrog 10.000 tonami in neko drugo ladjo. Nadaljuje se bitka pri Kerenu. Na odseku pri Džidžigu sovražnik močno pritiska, toda naše čete ga zadržujejo. Neghli, ki smo ga sami izpraznili, je sovražnik zavzel. Na odseku Javelo-Gala-Sibama je bil odbit sovražnikov napad s težkimi izgubami za sovražnika. Angleška letala so izvedla napad na Asmaro in pri tej priliki je bilo 9 mrtvih in 23 ranjenih. Poškodovane so bile stanovanjske hiše.

ANGLEŠKA POROČILA

KAIRO, 26. marca. AA. Reuter: Vrhovno poveljstvo britanskih sil na srednjem vzhodu sporoča med drugim: V Eritreji smo odbili ponovne protinapade sovražnikovih oddelkov jugovzhodno od Keren. Naše čete se približujejo Harariju, medtem ko se operacije severozahodno od Negelija ugodno razvijajo. Srdite borbe se vodijo na 6 do 7 km pred Kerenom. Italijanske čete se zelo močno upirajo. Vso nedeljo, od zore do mraka, so angleški bombniki bombardirali sovražnikove postojanke pri Kerenu, na katero so zmetali nad 10 ton bomb. Skupine angleških bombnikov so napadle sovražno ladje v zalivu Sirte kakor tudi letališče v Tametu. Škoda je bila po prepričanju pilotov velika, dasi zaradi oblačnosti ni bilo mogoče točno razločiti vseh uspehov. Sovražna letala so včeraj, v ponedeljek, bombardirala Malto. Bombe so napravile le neznatno škodo. Južnoafriški bombniki so tudi 23. t. m. nadaljevali z napadi na železniško progo Addis-Abeba—Džibuti, in sicer na odseku med Avašo in Direddavo. V spopadih nad Malto, do katerih je prišlo v nedeljo, je bilo zbitih 10 do 12 sovražnikovih letal. Točni podatki bodo kmalu objavljeni.

NEMCI V AGHELI

BERLIN, 26. marca. (Columbia B. S.) Na uradnih mestih poročajo, da so nemške čete v Libiji zavzele el Aghelo, najzadnejšo točko, do katere so prodrle angleške čete v Libiji.

LONDON, 26. marca. (Columbia B. S.) V angleških merodajnih vojaških krogih izjavljajo danes, da so Nemci zadnje čase tako ojačili svojo vojsko v Libiji, zlasti oklopne oddelke, da Angleži nemške oborožene sile v Libiji ne morejo več ignorirati. Nemško vojaštvo in vojni material sta bila prepeljana iz Sicilije v Libijo ponoči z ladjami in letali.

Poročila z evropskih in afriških bojišč

Nemci so napadli letališča v Angliji in konvoj pri Kreti — V Albaniji topniški dvo-boj — V Afriki živahne obojestranske akcije na vseh bojiščih — Nemci v el Agheli

Na obeh straneh Kanala

NEMŠKA POROČILA

BERLIN, 26. marca. AA. DNB: Nemško vrhovno poveljstvo sporoča: V Severnem morju je nemški hitri čoln zbil eno britansko letalo tipa Bristol-Blenheim. Nemško pomorsko topništvo je streljalo na skupino sovražnikovih ledij v bližini Dovera. Včeraj so nemška ogledniška letala napadla z bombami tri letališča v Južni Angliji. Zažgani so bili hangarji, barake in nekatere postranske zgradbe. Nemška letala so se med napadom spustila zelo nizko in strojnicami streljala na britanska lovška letala in bombnike, ki so bili na tleh. Oddelki nemških bojnih letal so južno od Kreta napadli zelo močno savarovan britanski konvoj. Težko so poškodovali dve sovražnikovi trgovski ladji po osem tisoč ton. Razen tega so nemška letala navzlic močnemu protiletalskemu ognju uspešno napadla pristaniške naprave v La Valetti na Malti. Opaziti je bilo veliko število zadetkov na ladjah in pristaniških napravah. Jugozahodno od Kreta je bila težko zadeta neka britanska bojna ladja in neka patrolna ladja.

ANGLEŠKA POROČILA

LONDON, 26. marca. AA. Reuter. V noči med ponedeljkom in torkom ni bilo nobenih dogodkov. Včeraj popoldne je bilo eno letalo zbito v Cornwallu.

GIBRALTAR, 26. marca. Havas. Po še nepotrjenih vesteh so angleške gibraltarske pomorske vojne edinice odplule na Atlantski ocean, kjer se pričakuje večja aktivnost.

V Albaniji

ITALIJANSKA POROČILA

NEKJE V ITALIJI, 26. marca. AA. Stefani. Na grškem bojišču nič novega. Enote nemškega letalskega zbora so v spremstvu italijanskih in nemških lovskih letal ponovno napadle večkrat

rem so bili predstavniki vseh vlad držav pakta treh veselil. Vodja Nemčije je najpriserneje pozdravil prisotne osebnosti, zlasti pa predsednika jugosl. vlade Dragišo Cvetkovića in zun. minist. Cincar-Markovića in je ostal nekaj časa z njima v razgovoru. Razen jugosl. državnikov so bili navzoči italijanski zun. min. grof Ciano, japonski veleposlanik general Ošima, italijanski velep. v Nemčiji Dino Alfieri, madžarski, slovaški, jugoslovanski, bolgarski in rumunski poslanik ter drugi povabljeni. Popoldne je vodja Nemčije ob 16.45 v hotelu Imperial sprejel jugoslovanskega ministrskega pred. Cvetkovića in zun. ministra Cincar-Markovića. Pri razgovoru je bil navzoč tudi v. Ribbentrop. Potekal je v duhu tradicionalnih prijateljskih odnosov med obema državama in je trajal okrog ene ure. Potem je vodja Nemčije sprejel v hotelu »Imperial« v navzočnosti v. Ribbentropa italijanskega zunanega ministra grofa Ciana.

zasidrane ladje in pristaniške naprave v La Valetti na Malti. Poleg ladjedelnice in skladišč tekočega goriva je bilo zadetih več ladij in neka križarka.

GRŠKA POROČILA

ATENE, 26. marca. AA. At. Ag. Uradno poročilo vrhovnega poveljstva grške vojske pravi, da je včeraj prišlo na nekaterih točkah bojišča do topniškega dvo-boja ter do manjše izvidniške delavnosti. Sovražno letalstvo je bombardiralo nekaj mest na zapadnem Peloponezu. Ljudskih žrtev ni bilo. Materialna škoda je neznatna.

ATENE, 26. marca. At. Ag.: Službeno poročilo 149 glavnega stana grške vojske se glasi: Čez dan je prišlo na več točkah bojišča do živahnejšega topniškega delovanja. Na področju med rekama Absos in Vojušo je prišlo v noči med nedeljo in ponedeljkom do močnega napada sovražnika, vendar je bil ta napad odbit z velikimi izgubami za sovražnika. Na istem področju je bil čez dan odbit še en sovraž-

nikov napad. Pri tej priliki je sovražnik utrpel večje izgube, ujetih pa je bilo 50 vojakov. Sovražnikovo letalstvo je bombardiralo Liksuro. Človeških žrtev ni bilo, pa tudi gmotna škoda ni velika.

ATENE, 26. marca. At. Ag.: Admiraliteta javlja, da je italijanska podmornica v noči 11. marca s tremi torpedi napadla grški rušilec »Affendoni« ki pa se je torpedom izognil in takoj prešel v protinapad. Vsi znaki so za to, da je bila sovražna podmornica zadeta.

V Afriki

ITALIJANSKA POROČILA

NEKJE V ITALIJI, 26. marca. Stefani: V okolici Sirte so angleška letala bombardirala in s strojnicami streljala na naše čete. Bilo je več ranjenih. V vzhodnem delu Sredozemskega morja so naša letala zadela z velikimi torpedi parnik, ki je prevažal čete. Razen tega so bombardirala tudi druge ladje. Nemška letala

Danes prispe Macuoka v Berlin

Japonski zunanji minister bo ostal štiri dni v nemški prestolnici — Posvetovanja s Stalinom

BERLIN, 26. marca. DNB. Japonski zunanji minister Macuoka je došel sinoči ne nemško ozemlje. Na meji so mu dali na razpolago poseben vlak. Macuoka je takoj nadaljeval pot ter bo zvečer prispe v Berlin.

BERLIN, 26. marca. Stefani. Vsa politična javnost spremlja z velikim zanimanjem potovanje japonskega zunanjega ministra Macuoke, ki prispe danes v Berlin. Prestolnica Nemčije je pripravila japonskemu gostu svečan sprejem, na tisoče japonskih, nemških in italijanskih zastav je razobešenih po mestu. Macuoka bo ostal v Berlinu do 30. t. m., naslednjega dne bo prišel v Rim, kjer bo ostal tri dni.

TOKIO, 26. marca. Domei javlja: Na vprašanje zastopnikov tiska, ali je mogoče, da bo Macuoka obiskal tudi Berlin, je zastopnik informacijskega urada novinarjem dejal, da je to možno, ako bo Macuoka to sam želel. Z nasmeškom je dodal, da upa, da ne bo sestreljen, če bo z letalom poletel tja. Glede razgovorov v Moskvi je predstavnik dejal, da nima še nobenih podrobnih informacij.

TOKIO, 26. marca. AA. DNB. Čeprav ni znana vsebina razgovorov, ki so se vodili na sestanku japonskega zunanjega ministra Macuoka in Stalina, pa v tukajšnjih krogih smatrajo, da je ta sestanek zelo velikega pomena. V zvezi s sestankom v Moskvi smatrajo tukaj, da bo to imelo velik vpliv na razvoj japonsko-sovjetskih odnosov. V tukajšnjih krogih podarjajo, da se je zgodilo drugič, da je Stalin sprejel predstavnika Japonske. V izjavi, ki jo je dal dopisniku »Tokio Asahi Šimbuna« v Moskvi o priliki sestanka s Stalinom in Molotovim, je japonski zunanji minister Macuoka rekel, da je obe-

ma sovjetskima državnikoma izrazil svojo zahvalo za prisrčen sprejem v Moskvi,

Nemški komentar o pristopu Jugoslavije

BERLIN, 26. marca. DNB. Pristop Jugoslavije k trojnemu paktu je označil nemški tisk kot velik mirovni dogodek v jugovzhodni Evropi. »Frankfurter Zeitung« ugotavlja, da je razvoj dogodkov, ki je dovedel do zgodovinskega dogodka na Dunaju, zakon politične logike. Vsak korak k napredku je uspeh težej k izgrajevanju ter porazu sil, ki ne pripadajo evropskemu življenjskemu prostoru. »National Anzeiger Zeitung« pravi, da je s pristopom Jugoslavije k trojnemu paktu terv krog zedinjenih sil pridobljeno dragoceno obzorje, ki se bo izražalo v močnejši tendenci pristopanja k osi tudi pri drugih, v končno skupnost vseh kulturnih

kakor tudi za vse usluge, ki so mu bile izkazane med potovanjem skozi Sovjetsko zvezo. Na koncu svoje izjave je Macuoka poudaril, da veruje, da se bodo zboljšali odnosi in zveze, ki vežejo Japonsko in Sovjetsko zvezo, in kateri izvirajo še iz prejšnjih časov.

nacij proti plutokraciji ter demokraciji liberalne anarhije. To je smoter pakta, o katerem bodo v bodočnosti sprejeti sklepi na sestanku z japonskim zunanjim ministrom, Hitlerjem in ducejem. Angleška politika na kontinentu nima več nobenega vpliva. Pristop Jugoslavije je nov dokaz miru. Če bi se dogodki razvijali po željaht Anglije in USA, bi bila Jugoslavija ponovno zapletena v borbo za svoje državne meje. S pristopom k trojnemu paktu pa je prešla Jugoslavija dragocena jamstva, da ne bo vržena v krvave borbe za svoj obstanek ter bo tako najbolje obvarovala svoje ozemlje.

WEYGAND V ALZIRU

TANGER, 26. marca. DNB. General Weygand je na inspekcijskem potovanju po francoskem Maroku došel v Alžir. V Talir je prispe generalni guverner Alžira admiral Abrial.

WARNER POTUJE V LONDON

NEW YORK, 26. marca. Reuter. Podpredsednik sveta za civilno letalstvo, Warner je odpotoval v London. Kot posebni Rooseveltov poslanik je dodeljen Harrimanu, ki se že muji na Angleškem.

EKSKRALJ KAROL BO ŠEL V ČILE

SANTIAGO DE CHILE, 26. marca. AP. Bivši romunski kralj Karol je dobil dovoljenje za naselitev v Čilu.

STRAŠNA NESREČA NA POLJU

ROBERTSDALE, 26. marca. AP. Na nekem polju se je zgodila nenavadna ne-

sreča. Neko ameriško vojno letalo se je spustilo tik nad zemljo ter odrobilo glavno neki ženski. Ostali delavci na polju so se vrgli na tla ter tako ušli nesreči. Na letalu ni bilo videti motenj, motorja.

GRŠKI POSLANIK PRI EDENU

KAIRO, 26. marca. Reuter. Angleški zunanji minister Eden je sprejel včeraj popoldne grškega poslanika v Kairu.

Mariborska napoved: Spremenljivo oblačno in toplejše vreme. Ponekod utegne deževati. Včeraj je bila najvišja temperatura 10,5, danes najnižja 0,0, opoldne 9,0.

Borza, Curih, 26. 3. Devize: Beograd 10, Pariz 750, London 1650, Newyork 431, Milan 270, Berlin 17.250, Soffia 4.25, Budimpešta 85.

Kako sodijo Hrvati o podpisu v Belvederu

„Jugoslavija je dobila jasno zagotovilo za nedotakljivost svojega ozemlja“

»Jugoslavija s pristopom k trojnemu paktu ni vstopila med vojskujoče se države. Tudi ni prevzela nase obveze, dovoliti prevoz ali prehod tujih čet čez svoje ozemlje. Obstaja tedaj znatna razlika med obvezami Jugoslavije in onimi Romunije in Bolgarije. Romunija je morala po pristopu k trojnemu paktu pristati na arbitražo, s katero je izgubila znaten del državnega ozemlja, Jugoslavija je dobila jasno zagotovilo za nedotakljivost svojega ozemlja. Hrvatsko javno mišljenje je bilo že davno naklonjeno takšni rešitvi. Zdaj je položaj Jugoslavije

in njenih narodov jasen. Dve veliki vojskujoči se državi sta izjavili, da bosta spoštovali našo nedotakljivost, s te strani ni nevarnosti, da bi bili vpleteni v vojno. Skozi naše ozemlje ne bodo šle, tudi se ne bodo prevažale tuje čete.

Če premotrimo govore ob diplomatskem aktu, vidimo, s kolikšnim spoštovanjem se je govorilo o Jugoslaviji. Na način, ki se ga lahko posluži samo predstavnik velike države, polne samozavesti in zaupanja, je Ribbentrop poudaril, da Nemčija ni zahtevala vojaške pomoči in da te tudi ne zahteva od Jugo-

slavije. Nemčija nima teritorialnih interesov na Balkanu. Nemčija in Italija sta garanta, da se sedanji status quo na Balkanu ne bo menjal s silo niti ne s kakšnim drugim pritiskom.

Mi smo te prijateljske izjave sprejeli. Dogodki bodo pokazali, da nismo napravili napake. Zato more Jugoslavija mirneje gledati v bodočnost, v tej atmosferi se bo lahko mirneje izvedla izgradnja banovine Hrvatske, ugotavlja »Hrvatski Dnevnik«.

Spremembe v vladi

V imenu Nj. Vel. kralja, z ukazom kr. namestnikov je bil sprejet odstop ministrov dr. Srgjana Budisavljevića, ministra za socialno politiko in narodno zdravje in dr. Branka Čubrilovića, ministra za kmetijstvo. Za ministra za socialno politiko je bil imenovan dr. Dragomir Ikončić, publicist, za kmetijskega ministra pa dr. Časlav Nikitović, bivši narodni poslanec in glavni ravnatelj Privilegirane delniške družbe za silose.

Dr. Dragomir Ikončić se je rodil v Čačku. Po doktoratu iz filozofije v Curihu je bil suplent učiteljskega v Jagodini. Po nalogu prosvetnega ministra je 1915 spremljal učence v Pariz, kjer je ustanovil francosko revijo in branil naše interese na Balkanu. Zgodaj je vstopil v politično življenje. Kot član Davidovićeve demokratske stranke se je potegoval za politiko sporazuma in pravično rešitev hrvatskega vprašanja. Leta 1933 je kandidiral v Dobriču na dr. Mačkovi listi. Po 7. januarju lani se je ločil od izvršnega odbora DS, ker se ni strinjal s stališčem stranke do sporazuma.

Dr. Časlav Nikitović se je rodil 1901 v vasi Prečjina v okraju Ljubickem. Dopršil je pravne studije 1924 v Beogradu, kot gimnazijec je urejal »Vesnik mladine«, kot student je bil član uredništva »Politike«. Od 1929 do 1932 je bil tajnik Zveze obrtniških združenj Jugoslavije. Leta 1935 je bil izvoljen za narodnega poslanca, v skupščini je bil podpredsednik finančnega odbora. Leta 1939 je postal ravnatelj Privilegirane agrarne banke d. d. za silose. Spisal je mnogo gospodarsko-finančnih člankov.

Ob štiriletnici prijateljske pogodbe z Italijo

»Giornale d'Italia« je posvetil članek štiriletnici podpisa italijansko-jugoslovanske prijateljske pogodbe in pravi med drugim: »Ta pakt je odločno likvidiral

VIRGINIO GAYDA

nesigurnost in nespোরazum obeh sosed ob Jadranu. Zavarovani pred vnanjimi intrigami sta obe državi na Jadranu našli prirodno pot k sporazumu, ki ga določa zemljepisna, zgodovinska in politična realnost. Velikonočni pakt med Jugoslavijo in Italijo je bil koristen za ves jugovzhod. Jugoslavija je razumela realnost, ki jih je sprožila sedanja vojna. Med državami evropskega jugovzhoda predstavlja Jugoslavija najmočnejšo silo. »Mesaggero« dostavlja, da med Italijo in Jugoslavijo ni bilo razlogov za nasprotovanja.

Macuoka predseduje mirovni konferenci v Tokiu, ki je odločila o novi razmejitvi med Tajskim in Francosko Indokino

Puščavska zelenica Džarabub

Ob vzhodni meji Libije leže tri italijanske utrbe, Capuzzo, Džarabub in Kufr. Vse tri so zdaj v angleški zasedbi. Capuzzo leži južneje od Bardije, tik egiptiske meje. oaza Kufr je 1200 km globoko v puščavi. Med obema je važno karavansko križišče, Džarabub.

Iz Bardije do Džarabuba je 225 km, do egiptiske meje 30 km, do oddaljene angleške oaze Sive 130 km. Tja vodi ozka karavanska sled. S Tobrukori je zvezan Džarabub po dobri avtomobilski cesti, ob kateri sta tudi dva večja studenca s sjano vodo.

Džarabub leži v kotlini, 18 m nad morjem. Z obeh strani obdajajo zelenice štrne apnenčeve vzpetine. Na dnu doline so slana močvirja in jezera, katerih moršina se ljubko odraža od neba nad enolično puščavo. Ljudi je v tej najhujši oazi brez vojaštva le 250. Podnebje je presuho, primanjkuje pitne vode za večje naseljitve. Tisoč datljevih palm in nekaj vrtev

poživlja zelenico. Italijani so se po zasedbi 1926 precej trudili, da bi življenjske prilike izboljšali. Postavili so bolnišnico s 26 posteljami in šole za domačine. Zgradili so tudi pošto, policijsko stražnico, majhen hotelček, popravilnico za avtomobile, bencinsko črpalko, radijsko postajo in letališče.

Tik palminega gozdiča stoje hišice domačinov, ki so obdane z visokim zidovjem. Sredi Džarabuba se vzpenja lepa arabska mošeja, tik zraven je šola za muslimanske učenjake. V mošeji je dragocen grob Senusija, utemeljitelja arabske sekte. Do 1895 je bil Džarabub sveti kraj Senusijcev, potem so preselili romarski cilj v Kufr. Od zasedbe Cirenajke po Italijanih so bili Senusijci nasprotniki novih gospodarjev. Leta 1923 so se uprli in so bili pri Agedabiu od Italijanov premagani.

Nad 70.000 vojnih ujetnikov Francije se je vrnilo doslej iz Nemčije.

Kultura

Lili Novy: Temna vrata

V slovenski kulturni javnosti je bila Lili Novy doslej znana zlasti po prevodih naše moderne poezije za dubrovniški književniški kongres ter po izvrstnem prevodu Prešernove poezije v nemščino, z izvirno poezijo pa se v zadnjih letih oglašala v »Sodobnosti«. Letos je pri Akademski založbi izdala zbirko svojih pesmi »Temna vrata«, ki pomeni velik doprinos k slovenski duhovni tvornosti.

Iskrenost čustva in misli je med vsemi vrednotami v poeziji prva, sicer ostane pesem brez osvajačje sile, in potem šele so vse druge vrednote, kakor izvirnost, oblikovnost, jezik, globina doživetja, ki dovršujejo pesem v popolno duhovno stvaritev. Težji zahtevi prav gotovo ustrezajo pesmi v zbirki »Temna vrata«. Da je človek iskren, je potrebna že velika mera pöguma, zlasti v sodobnosti, ki jo karakterizirajo vse druge lastnosti. Lili Novy ima za seboj že velike življenjske izkušnje in ne stoji pred življenjem kot kako mlado dekle, ki je polno skrbi in strahu za svojo življenjsko usodo. Vsa čustva iz nje ne vro s tisto prvinsko silo mladega, neizkušenega človeka, ki zatemuje vsako človeško modrost. Življenja prvi cvet je za njo že mimo in sedaj šele more o tem življenju povedati nekaj resničnega. V tej zbirki skuša pesnica najprej razrešiti problem svoje osebnosti in zato išče svojo življenjsko nit, da bi si mogla ustvariti nova življenjska pota, pri tem pa nikakor ne more zatajiti svoje ženske narave, ki jo sila vedno v nova hrepenjenja. Tako se ta poezija prepleta s čustvom ženskega srca, čeprav se odlikuje po velikem realizmu, ki je prav pri ženski liriki tako pogosto pomanjkljiv. Že prva pesem označuje njeno pravo bistvo:

Kakor da plavajo sence za nami
izza stebrov naše stare veže,
kakor da nekaj iz spanja nas drami
v snu nam ovija pokojne roke,

kakor da gledamo vedno pred sabo
zvona ob vratih viseči ročaj,
vodi nas, kakor v prelepo pozabo
mesto naprej, hrepenenje nazaj.

Skozi Baročna vrata njenega doma, ki so tihi opozovalec njene usode, se pretaka njeno življenje, katerega duhovno podobo skuša odkriti sedaj v letih, ko se ga že dobro zaveda. Ta temna vrata so nekak življenjski sim bol, ki simbolizira usodo njenih prednikov, skozi katero so odhajali v življenje in se vedno vračali hrepenenih src domov. In kakor so ta vrata temna in mračna, tako je v vseh usodah teh stanovalcev in v življenju nekaj temnega, česar sonce ne osvetljuje, kar ostaja vedno senčno.

Ze dejstvo, da je to dokaj refleksivna lirika, nam priča, da v nji ni velikih vnanjih dogodkov in da so vse to le bolj osebne izpovedi. Pesnica opeva svojo preteklo mladost, spominja se mladih doživetij, skuša razrešiti problem osebnega crosa, kateremu je morala izplačati okruten davek, odkriva v sebi nova hrepenjenja in strasti, ki vedno gonijo življenje dalje, tako da si nikdar ne pride na jasno o svoji usodi. Toda kljub veliki iskrenosti in odkritosrčnosti je v njej neka skrivnostna bolečina, neka rana, ki je ne more nikomur razgaliti, kajti vsak človek ima še vedno nekaj, kar je zgolj njegovega, s čimer se more pogovarjati samo sam. Prav ta osebna rana povzroča morda pri pesnici tugo, nemo žalost, ki ji vzbuja nova hrepenjenja, da se iz njih predaja v nova doživetja, v resnično življenje, ki je polno nemira in viharnega meteža, v katerem ostaja brez moči in upora. Ta nemoč ji vzbuja misel na minljivost življenja in bližnjo smrt, katere grozi vsem, ki so krivi greha današnjih dni. Tako se skuša Lili Novy razviti preko osebnih bolečin v glasnico vseh žalostnih src, ki jih tare današnja tema in nemir, da se otrasejo strašnega pritiska, ki

Beograd in zaledje

»Beograd kot celota danes ne predstavlja v pravi in polni meri države in našega naroda. V njem sta dejansko 2 Beograda, stari in novi, predvojni in naseljeni, in to ga moti, da se edinstvo ne izraža. Narod je mnogo homogenejši, edinstvenjši, sposobnejši in zavestnejši v pogledu poznavanja zgodovine in naše vloge. Zato se v Beogradu ne morejo spoznati in razumeti težnje in duša naroda, ne morejo se iskati opore za življenjske sile, ki morajo opredeliti našo zunanjo in notranjo politiko. Naše moralno ravnotežje, naša tako izrazita težnja po svobodi, obrambi in odporu se mnogo bolj manifestira v notranjosti države. Zato se mora Beograd in vodilna naša politika tudi tam šokati, tam učiti vodilnih idej v težkih dneh, piše beograjski »Napred«.

Štirj velike tekstilne tovarne v Aleksandriji, ki so jih vodili Italijani in so bile zaprte, bodo smele spet obratovati.

Na leto dni je bil obsojen vodja madžarskih puščičastih križev, Gruber.

Zidje v Romuniji ne smejo prestopiti v drugo vero, da se tako ohrani rasna čistost romunskega naroda.

Zaklonišča bodo prodajali v USA. Finančni minister je namreč izjavil, da bodo v kratkem prodana štirj premakljiva zaklonišča, ki bodo stala 10.000 dolarjev. Izdelana so za otroke in za banke.

Napisi v Aradu morajo biti samo romunski. Vse trgovske table in drugi izveski v tujih jezikih morajo izginiti, je ukazalo mestno zastopstvo.

Plemiški kolegij za sinove princev francoskega kolonialnega imperija se je otvoril v Rabatu v Maroku.

Velike manifestacije po Tajskem bodo v proslavo priključka novih pokrajin od francoske Indokine k državi.

Nove pridobitve Tajskega

Po tokijski mirovni pogodbi je pridobilo Tajsko od Francoske Indokine blizu 65.000 km² zemlje, to je skoro 10% vse površine, ki znaša 710.000 km². Na severu se je meja pomaknila do reke Mekonga, na jugu je Tajsko pridobilo od pokrajine Kambodže precejšen pas z velikim mestom Batambangom. Ker je ta svet zelo rodovit, so Siamci dobili z njim večje gospodarske vrednosti.

Oba pridobljena predela spadata med pokrajine, za katere je bilo mnogo sporov. Laos so priključili Francozi 1893-94, južni pas pa 1907 k Indokini. Francozi so se sklicevali na zgodovinske pravice, ker so ti kraji že pred 1893 pripadali Indokini, a so jih Siamci ugrabili. Tedaj prava Alzacija-Lorena na jugu Azije.

tlačiti k tlom vse, kar diha. Pesnica čuti, kako se stresajo temelji življenja, kako bo vihar zdrobil stavbo in nas, ker greh dozoreva vedno bolj, nakar se bo svet opral v kopeli, iz katere se bo zasvetil ves gol in nov.

Lili Novy gradi svoje verze z veliko kulturo in je sila izražanja daleč večja, kakor pa globina doživetja. Blesk njene besede često osvaja bolj, kakor moč njenega čustva, ker je v nekaterih pesmih bolj realistična, miselna, formalno dovršena, kakor pa pristno žensko čutna. Ta zbirka poezij brez dvoma pomeni pridobitev v slovenski liriki, zlasti ako pomislimo, da je skoraj vsa ženska lirika z izjemo Vide Tauferjeve brez vsake estetske vrednosti. Knjigo krasi lepi jakčevi izvirni lesorezi. —lj.

k Mladinsko glasbeno predavanje. V veliki filharmonični dvorani v Ljubljani je priredila Glasbena Matica predavanje za mladino. Skladatelj L. M. Škerjanc je orisal pomen klavirja za glasbo in glasbeno literaturo ter posebno pomen in značilnost skladb za dva klavirja. Na koncu je podal vsebino in značaj skladb, ki so bile na sporedu. Nato sta ga. Osterc-Valjalova in gđ. S. Hrašovčeva mojstrsko izvedli na dveh klavirjih Mozartovo sonato v D-duru, Chopinov Rondo v C-duru in Rahmaninovo Drugo suito. Bilo bi hvale vredno, ako bi Glasbena Matica priredila še večkrat taka glasbena predavanja, ki so za muzikalno vzgojo mladine zelo koristna. —lo.

k Pevski nastop L. Rakovca. V Bravničarjevi operi »Hlapec Jernej« je v ljubljanskem opernem gledališču nedavno debutiral v vlogi Gostača mladi tenorist Ladislav Rakovec. Nastopal je že večkrat v manjših, to pa je bila njegova prva večja vloga. Rakovec tenor je lepo oblikovan in zelo prijeten, posebno v nižjih registriranih. Daje nam upati, da bo šečasoma postal prav dober karakterni tenorist, kakršnega zelo pogreša ljubljanski operni ansambl. —lo.

Gospodarske vesti

Industrijska struktura banovine Hrvatske

Zanimiva publikacija o stanju hrvatske industrije in potrebah za njen razvoj

Ekonomski institut banovine Hrvatske je izdal nedavno zanimivo publikacijo o industrijski strukturi banovine Hrvatske v l. 1938. Ker se tekom zadnjih dveh let razmere v hrvatski industriji niso bistveno izpremenile, se lahko poslužimo nekaterih zanimivejših podatkov iz te publikacije, ki je samo prvi del cele serije publikacij, ki imajo namen preučevanja ekonomske strukture Hrvatske.

Z ozirom na zelo nizek življenjski standard širokih kmečkih množic je ena glavnih nalog industrializacije dežele. Zakaj delovna produktivnost v industriji je vedno precej višja nego v kmetijstvu. Zato se s povečanjem industrijske proizvodnje povečava tudi dohodek v tej gospodarski panogi zaposlenega delavstva in s tem obenem splošni narodni dohodek. To pa pomeni zvišanje življenjskega stanja.

Hrvatska v današnjem svojem obsegu ima v primeri z drugimi deli države slabe naravne pogoje za razvoj industrije. Pred vsem je Hrvatska zelo revna na prvobitnih surovinah. V glavnem ima večja ležišča boksita in železnicega plina. Mezde in javna bremena so pa večja nego v ostalih delih države, z izjemo Slovenije. Če se je na Hrvatskem v kljub nedostatkom razvila industrija, je to dokaz, da ima predpogoje za svoj razvoj. Iz današnjih težkoč je mogoče iziti samo z novimi metodami ekonomske politike. Ne zadostuje samo davčna, carinska in kreditna politika ter drugi ukrepi neomerkantilizma, ampak treba je neposredno zagrabiti organizacijo celotnega proizvodnega procesa. Ta sta predvsem problem kapitala in problem dela.

Pomanjkanje kapitala in potreba večjih industrijskih investicij, to je dvoje dejstev, ki jih je mogoče odstraniti samo s pomočjo zdravih, dobro organiziranih kreditnih usta-

nov, brez organizacije in pravilne funkcije denarnega in kapitalnega trga pa je nemogoče dobiti sredstva, potrebna industriji. Z ustanovitvijo industrijskega kreditnega zavoda bi se pač delno rešili finčni problemi industrije, ne bile bi pa zadovoljene njene glavne potrebe. Vprašanje štednje, ki je na Hrvatskem zaradi izredno nizkega narodnega dohodka zelo slaba, bi igralo tu glavno vlogo.

Vprašanje drugega proizvodnega čimelja, dela, ima dvoje značilni potez: visoko število prikrivane nezaposlenosti (zlasti v kmetijstvu) in nizko kvaliteto dela. Prvo je za hrvatsko industrijo ugodno. Kvaliteta dela bi se s primernimi ukrepi za usposobljenost ne-kvalificiranih delavcev za industrijsko delo dalo v kratkem času popraviti. Važno vlogo ima seveda podjetnik, ki — če je strokovnjak in mu ni samo za hitre čezmerne dobičke — bo znal vzdržati ravnotežje med proizvodnimi stroški in produkcijo in tudi najti najrentabilnejši odnosno najcenejši način proizvodnje v svojem podjetju.

Industrijski načrt Hrvatske mora vsebovati investicijski program, sloneč na principih komparativnih stroškov in produktivnosti dela. S teh vidikov se mora hrvatska industrijska politika gibati v smeri razvijanja in podpiranja 1) onih industrij, ki imajo v državi sami na razpolago surovine (prehranjevalna in industrija za predelavo rastlin), lesna in cementna industrija itd. 2) industrij, za katere imamo domači trg (prehranjevalna, tekstilna, usnjarska), za izvoz pa le, kolikor dopušča naša konkurenčna sposobnost, 3) industrij z visoko delovno produktivnostjo (umetna svila in sploh finalni proizvodi, ki jih potrebuje domači trg).

Z izvedbo tekega programa bi se skupno s povečanjem kmetijske proizvodnje dvignil življenjski standard Hrvatske na višjo raven ter bi se industrijska in kmetijska proizvodnja spravila v ravnotežje. Seveda treba pri vsem voditi tudi računa o položaju in možnostih delitve dela v evropskem gospodarskem prostoru. — S.

Uredba o treh brezmesnih dneh

Ministrstvo za oskrbo in prehrano je izdelalo končno redakcijo uredbe o uvedbi treh brezmesnih dni. Svoje soglasje z uredbo je izrazila tudi županjska oblast v Zagrebu. Niso sicer še dokončno določeni dnevi, v katerih bo prepovedano prodajanje mesa. Verjetno pa bodo to sredi, četrtek in petek. Vprašanje bo rešeno dokončno v soglasju z zastopniki banovine Hrvatske,

ki bodo prišli te dni v Beograd. Verjetno bo nova uredba stopila v veljavo 31. t. m.

ODGODITEV TRGOVINSKIH POGAJANJ Z MADŽARSKO

Kot smo že poročali, bi morala biti v Beogradu te dni trgovinska pogajanja, ki so pa bila v zadnjem trenutku preložena. Vršila se bodo šele v drugi polovici aprila v Budimpešti. V Beogradu bo pripotovala še prej manjša madžarska gospodarska delegacija 27. t. m., da bi uredila še nekaj vprašanj. Madžari, na katerih željo so bila pogajanja preložena, se zanimajo predvsem za vprašanje jugoslovanskih dobav železne rude, ki so določene s posebnim kontingentom. Njihova želja je, da bi se te dobave vršile brez prestanka.

Izvozniki drv za kurjavo in lesa za izdelavo celuloze v Italijo morajo najkasneje do 31. marca prijaviti ravnanje, ki so jih prevzeli za dobavo Italiji in katere morajo izvršiti v dobi od 1. aprila do 30. junija 1941.

Za slušatelje visokih trgovskih šol razpisuje Trgovinsko-industrijska zbornica v Ljubljani 10 ustanov po 1000 din. Prošnje s potrditvijo rektorata o frekvenci in z dokazili o učenem uspehu ter gmojnem stanju prosilca je treba poslati zbornici najkasneje do 31. marca t. l.

Uvoz parkljarjev z razstave v Budimpešti je ministrstvo za kmetijstvo dovolilo pod pogojem, da se živali na Madžarskem kontumacirajo na stroške prodajalca.

Lanskoletni dobiček Privilegirane agrarne banke je znašal 17,70 milijonov din, dočim je bil predlanski 17,98 milijonov. Glavnica je znašala 700 milijonov, rezervni fond pa 42,7 milijonov din.

Občni zbor Združenja hmeljarjev

Včeraj je bil v Celju ustanovni občni zbor Združenja hmeljarjev za Slovenijo. Udeležilo se ga je okrog 1000 hmeljarjev iz raznih hmeljskih okolišev. Kmetijskega ministra je zastopal inž. Primož Simonič, šef oddelka za poljedelstvo in živinorejo pri Kmetijskem oddelku banske uprave, Bansko upravo je zastopal dr. Joško Dolinar. Zborovanju je predsedoval inž. Primož Simonič. Govoril je o razvoju hmeljarstva v Sloveniji in o sedanjih hmeljski krizi ter o uredbi o hmelju. Po debati so bila sprejeta pravila novega združenja. Sedež združenja bo v Celju. Pri volitvah je bil izvoljen za predsednika Pongrac Turnšek s Polzele, za podpredsednika Ljudevit Kuder iz Griž, za tajnika Josip Jelovšek iz Petrovc, za blagajnika Anton Novak iz Šoštanja. V odbor so izvoljeni: Mihelčič, Celje, Stoblovič, Šmartno ob Paki, Kunst, Grajska vas, Marinc, Braslovče, Golež, Vojnik, Sevčnikar, Vejenje, Mravljak, Vuhred, Lavrač, Medija-Izlake, Šentpetrski in žalski okoliš v odboru nista zastopana. Nadzorni odbor: Četina, Grušov-

lje, Vasle, Gomilsko, Marolt ml., Braslovče, Vranič, Prekopa in Novak, Šoštanj. Poverjeniki se letos v raznih krajih ne bodo postavili, ampak šele na prihodnjem občnem zboru. Do takrat bo izdelan tudi pravilnik o poverjenikih. — Preračun za leta 1941-42 predvideva din 200.000 izdatkov, ki se bodo krili z dohodki v istem znesku to je z 1% izkupičkom za hmelj. Glasilo novega združenja je »Slovenski hmeljar«, ki ga bo vsak hmeljar dobival brezplačno. Po poročilu na zboru je 70% hmelja še neprodanega v Sloveniji. Poleg dosedanjih kupcev je nastopil po uredbi kot kupec tudi Prevod. Po 4 mesecih je uspelo dobiti od Anglije dovoljenja za izvoz 12.000 mtc našega hmelja v Ameriko. V nekaj dneh bo najbrže urejeno vprašanje supergarancije za hmelj, ki jo bi dala država Prevodu, nakar se bi pričel prevzem hmelja. Je torej upanje, da bo hmelj prodan, sigurnosti pa vkljub temu ni. Nekaj hmelja bo prodanega mogoče še v Sovjetsko Rusijo.

JAN GREZA:

BARBARA CELJSKA

19

Zgodovinski roman lepe Celjanke

— Grof Rozgony, — se je obrnila h grofu, ki jo je spremljal iz Kostnice, — je bil zares vzor vaše ljubeznivosti. Ali upam da je bom med vami deležna mnogo več, kot sem doslej sploh smela pričakovati.

Premeteni Lovrenc se je široko zasmejal.

— Toda, Milost, ne pozabi, — se je pošalil, — da je grof Rozgony med nami eden izmed najbolj hladnih ljudi. Bali smo se, da bi ti ne bilo všeč, če bi ti poslali v mrzlo in neprijazno Kostnico preveč razposajene zastopnike. Ondi je bilo vse preveč učenosti, preveč resnobne, pa smo zategadelj tudi mi izbrali iz naše srede najbolj resnega, ki naj bi te polagoma pripravil na izpremembo, ki jo zanesljivo doživiš med nami.

O, ti ogrski plemenitaši so vam tiči! Pa kaj bi ne znali takih stvari! Kraljici je treba zastreti oči, da bi se preveč ne vmešavala v njihove zadeve. Naj le uživa sončno radost, naj se podi po lovih in veselicali, da le v politiko ne vtika svojih prstov. Ogrski plemenitaši so bili popolnoma drugačnega mnenja kot kralj Širmund.

Posebni časti in spoštovanja pa je bil

že koj spočetka deležen tudi mladeniški Jan Wallenrod, česar Barbara niti opazila ni. Seveda, časti, ki bi mu po starosti in pokolenju ne veljala. Toda te novice! Še pred kraljico in Janom so prišle v Budin! Spoštljivo so se mu priklanjali. Gnetli so se okoli njega. Dvorjanska mladina je videla v njem polboga. Ogrske gospe in gospodične so se mu prijazno smehljale. Jan Wallenrod je strmel in se čudil.

Bil je neizkušen. Kdo naj bi mu vendar v obraz povedal, da že ves Budin ve, da ožarja njegovo glavo aureola kraljičinega ljubčka.

2

Julijske noči v Budinu so težke in soparne. Neskočna ogrska ravan, ki pričinja prav za prav že pod oknom kraljičinega dvorca, vsrkava ves dan žgoče sončne žarke. V nočeh pa razbeljena zemlja izžareva soparico, ki je ne more ohladiti niti Donava, ki se poleti leno valja po široki strugi. Zaman da kraljica zvečer zapreti vsa okna: noč je dušljiva in soparna. Vlažni hlad, ki se dviga iz Donave, ne more doseči kraljičine spalnice, kjer se Barbara vročično preme-

tava na mehkih blazinah ter ne more zatismiti očesa.

Iz neskončnih dolgih noči se izvijajo misli, prividi in podobe. Vrstijo se druga za drugo, iz teme zvenijo besede. Iskrijo se hrepeneče oči, drhtijo ustnice. Barbara stiska veke, da bi bile podobe še jasnejše, žgoče in neodoljive. Usta so izsušena; ne vino ne voda bi ne mogla ugasiti pekoče žeje.

Dolgo si Barbara taji, da bi njeno mlado in prelepo telo hrepenečlo po ljubezni. Z jekleno voljo kroti vsako kapljo krvi, da bi ne zadržela v sladkem pričakovanju. Steherno jutro vstane bolj trudna, kot je legla, zakaj sanje, ki jo je vsako noč zibale v razkošju, jo v zori utrudijo do onemoglosti. Dolgo se je kraljica branila, dokler ni slednjič podlegla. Znabiti je bila vsa njena obramba le navidezna, varljiva.

V soparnih julijskih nočeh tudi Jan Wallenrod ni mogel zatismiti očesa. Toda njegove sanje so bile jasnejše in vse so merile k enemu samemu cilju. Stiskal je veke in odganjal žgoče podobe, ker jim ni mogel verjeti. In vendar se je plazil po vrtu ter nenehoma visel z očmi na kraljičinih oknih, kjer je dolgo v noč svetila luč. Klečal je v travi in molil k njej, ki mu je postala najdražja na svetu, odkar ga je usoda pognala proti kralju ter je odnesel v oči Barbare prvo viteško lavoriko.

Utružena od bedenja je Barbara vstala, si ogrnila lahko ogrinjalo ter stekla po stopnicah na grajski vrt. Kakor duh

Drobne novice

n Mladinski odsek slov. prosv. društva „Narodni dom“ v Zagrebu priredi v četrtek, 27. t. m. v društvenih prostorih (Tomislavov trg 19/II) „Prešernov večer“.

n Poštni minister dr. Torbar je obiskal uspešno filatelistično razstavo v Zagrebu.

n Nemška vlada je pravni fakulteti v Zagrebu podarila večje število znanstvenih knjig, ki jih preda danes nemški konzul v Zagrebu dr. Freundt na svečan način.

n Lahen potres so začutili 24. t. m. ponoči v Varaždinu.

n Vsaka hiša ima stekleni zimski vrt v vasi Gradište pri Nišu, ki ima okrog 200 hiš. Gojijo rano povrtnino.

n Nepismen veltrovce je 70letni Vasilije Bačić iz Petrovca na Mlavi, ki izvažajo živino na veliko že 50 let. Tudi pomočnikov ni imel, temveč mu je pri poslu pomagal le njegov izredno dober spomin.

n Žensko policijo dobi v kratkem Beograd.

n Učitelj je bil pred 50 leti mlinar Mitar Slijević iz vasi Skipovca pri Gračanici. Dovršil je le ljudsko šolo. Ko pa je umrl na vasi prota, so izbrali Mitra za učitelja. Učil je v vseh razredih več let. Plačevali so mu nekaj v denarju, nekaj pa z brezplačnim delom na njegovem posestvu. Ko je dobila vas novega učitelja si je zgradil Mitar mlin.

n Rekord pri cepitvenju sadnih dreves nosi verjetno 20letni Emin Bradarić iz vasi Liječnice pri Maglaju. Dnevno cepi 350 do 400 sadik, od katerih uspe 98 odst. Svoje večšine se je pričel v maglajski banovski sadni drevnici.

n Po 10 kg volne sta dala pri striženju lani ovna kmeta Avdija Bajrama iz Male Kruške pri Oravahci, ki sta domače, sjeničke pasme.

n Pri prevzemu službe je umrl nenadoma Peter Logožar v čakovskem parnem mlinu. Prepeljali so ga sicer v bolnišnico, kjer pa so ugotovili samo še njegovo smrt.

n Na smrtni postelji se je poročil Franjo Hunjek iz vasi Vukovec v okraju Ivanec. Starši so mu branili, da bi vzel siromašno dekle Pepico Pintarić s katero je imel sina, posebno ker so se bali, da bi po njegovi smrti ona oziroma njegov sin po njem dedovala. Toda mlada sta poklICALA domov župnika ter ukrenila kljub vsemu po svoje.

n Smrtno se je ponesrečil pri razstreljevanju z dinamitom v občinskem kamnolomu „Vranjevin“ pri Daruvaru delavec Nikola Andričević.

n Velike izgube pri „preferansu“ so bile vzrok poverbam Vojislava Milenkovića, šefa Agencije rečne plovitve v Beogradu.

Radio

Četrtek, 27. marca
Ljubljana: 12. instrumentalni solisti (pl.); 13.02 salonski orkester (K. Petrič); 17.30 pestri zvoki (Ro); 19.50 deset minut zabave; 20. večerni koncert (Ro); 21. Osterčeva skladateljska ura. — Beograd: 18.35 plesna gl.; 19.40 tamburaški Ro; 20. zabavna ura; 22. zabavni koncert Ro; 22.50 plesna gl. — Praga: 16.45 zabavni koncert Ro; 18.20 pisan večer; 20. sodobna češka operna gl.; 22.30 koncert češke gl.; 23.45 lahka gl. — Sofija: 12.35 pisan koncert; 12.50, 17.30 in 21.30 lahka in plesna gl.; 18.45 polke in mazurke; 20.30 pevski koncert. — Beromünster: 18.20 španska nar. gl.; 19.25 kmečka gl.; 19.50 pisan spored; 20.50 stari in novi napevi. — Budimpešta: 15.20 cigani; 18.05 plesna gl.; 23.30 cigani. — Italija I.: 16.15 orkestralni koncert;

je švignila skozi senco dreves ter se za hip ustavila pred žuborečim vodometom. Ogrinjalo je vrgla v travo ter se slastno potopila v vodo. Njeno telo je vzdrtelo v razkošju osvežujoče kopeli. Izenadna je dvignila glavo ter prisluhnila. Mar ne hodi nekdo po vrtu? Ne... Neskočne tišine poletne noči ni motil niti trepet metulja. Le zvezde, ki so iskro mežikale visoko z neba, so razposajeno trepetale v vodi.

Toda vendar! Barbara se ozira okoli sebe, zdi se ji, da ni sama na vrtu, ali nikogar ne vidi. Zastonj upira oči v temo, nikogar ne more odkriti. Ali prav tako zaman si zatrjuje, da ni na vrtu nikogar, kajti srce ji pravi, da se moti.

Barbara ne pozna strahu. Ne boji se presenečenja. Ponosna je, in gorje mu, ki bi si drznil opazovati jo pri njeni nočni kopeli. Barbara se vzravna in bela nedrja se zasvetijo nad vodo kot alabastrov čudež. In že stoji v travi ter se ozira okoli sebe. Njena bela postava sije v temo. V kapljicah vode, ki drsijo po njenem telesu, leskečejo zvezde.

Da, bil je privid. Vrt je zavil v tišino. Le z oken njene spalnice lije curek rumene svetlobe ter se izgublja v vrhovih dreves.

Barbara si ogrne plašč ter hoče oditi. Toda kot okamenela se ustavi.

— Ti... Jan? — dahne.
— Milost! — zašepeče Jan in sklente roke.

(Dalje.)

Novice

Pripravljenost slovenskih zdravnikov

V nedeljo je bil v Unionu v Ljubljani občni zbor Zdravniške zbornice, katerega je vodil predsednik primarij dr. Meršol. Po sprejetju vdanostne brzojavke kralju je predsednik poročal o delu in položaju slovenskih zdravnikov ter med drugim tudi dejal:

„Prepričan sem, da govorim iz srca vsem članom, če trdim, da bodo vsi zdravniki tako za sedaj kakor tudi v bodoče, zlasti v primeru morebitnih zapletljajev, v največji meri izpolnili svojo dolžnost do kralja, domovine in pomoči potrebnih.“

Iz tajniškega poročila celjskega zobozdravnika dr. Vrhovca posnemamo, da šteje zbornica 642 članov, med katerimi je 64 zdravnic. Javno prakso je lani opustilo 17 zdravnikov, predvsem zaradi prevelike obdavčitve. Slovenski zdravniki odobravajo tudi sklep Zveze zdravniških zbornic, da naj se dentistične šole ukinejo, širokim slojem pa naj se nudi pravilna zobozdravniška pomoč.

Za novega predsednika Zdravniške zbornice je bil izvoljen ravnatelj dr. Gerlovič, podpredsednik je dr. Oto Bajec, tajnik dr. Marijan Ahčin.

V državi je 120.000 vojnih invalidov

V Celju je bilo dobro obiskano zborovanje Zdrženja vojnih invalidov. Zborovanje je vodil predsednik g. Orel, major v pok. Poročal je o velikem in težkem delu organizacije v zadnjih dveh letih, ki je dosegla lepe uspehe. Invalidi imajo novo uredbo, s katero so mnogim že priznane pravice. Organizacija je mnogo delala na izpopolnitvi uredbe. Od 7000 priglašeni prijavi jih je sodišče rešilo že 5000. Tajnik g. Kovačič je podal tajniško in blagajniško poročilo. O delovanju Oblastnega odbora je poročal g. Štefe iz Ljubljane. Po zakonu iz l. 1929 je bilo v državi 57.000 invalidov, ki so prejeli 83.000.000 din, po novi uredbi jih je sedaj že 120.000, ki prejema 300.000.000 din. V Sloveniji je 8500 invalidov, nerešenih zadev je še okrog 10.000, pričakovati pa je, da bo skupno nad

11.000 članov. V Sloveniji so prejeli invalidi po zakonu iz leta 1929 8 in pol milij. din, po novem zakonu pa dobivajo 25.000.000 din. Minister socialne politike je ustanovil komisijo za spremembo uredbe o invalidih. Zadeva je zastala, ker zahtevajo Hrvati samostojno Zdrženje. Vedno bolj očitno se vidi potreba zvišanja invalidnine vojnim vdovam. — Gradnja moderne ortopedične delavnice, ki se gradi v Ljubljani, bo veljala 4 in pol milijona din. Sklenjeno je bilo, da se ustanovi v Celju za celjski okraj zdravstvena zadruga, pri kateri bodo dobili brezplačno zdravljenje vsi invalidi in njih svojci. Sprejeta je bila resolucija, v kateri zahtevajo, da izda finančni minister poseben ukrep za izdajanje izrednih podpor. Pri volitvah je bil zopet izvoljen g. Orel za predsednika.

LEP ZAKLJUČEK SOL. LETA NA KMEČKO-NADALJEVALNI SOLI V VUČJI VASI

Preteklo nedeljo je bila v Vučji vasi na Murskem polju lepa slovesnost: zaključek kmečko nadaljevalne šole. Vučja vas ima kmečko nadaljevalno šolo, odkar tam službuje kot šolski upravit. g. Kocbek Jože in je to druga šola v veliki križevski občini. Menda je to edinstven slučaj, da sta v eni občini kar dve kmečko nadaljevalni šoli, v katerih se vzgaja naša kmečka mladina.

Šol. upravitelj je uvodoma pozdravil navzoče, posebno še zastopnike banske uprave gosp. Jandla Ivana, učitelja in nadzornika kmečko nadaljevalne šole. Gospod Jandl je v lepem govoru orisal delo in namen šole za našo kmečko mladino, nakar se je zastopnik učencev zahvalil za trud, ki ga polaga učitelstvo za vzgojo kmečkega naraščaja. Sledila je odlično igrana igra »Hlapec Jernej in njegova pravica!« Mladi kmečki fantje so pokazali, da se poleg spoznavanja svoje grude in dela na njej seznanjajo tudi z našim slovstvom in se vadijo za prosvetno delo na vasi.

ZAGREB DOBI ŠELE PO NOVI ŽETVI ŽIVILSKKE KARTE

Tudi zagrebška mestna občina sistematično popisuje konzumente za živilske karte, ki pa v Zagrebu še niso uvedene. Kakor kaže, bodo Zagrebčani dobili živilske karte šele po novi žetvi.

Kongres političnih obsojencev

V soboto in nedeljo je bil v Zagrebu kongres prvih političnih obsojencev, ki so se organizirali v posebno društvo. Organizacija šteje 349 članov, ki so bili obsojeni na skupno 1850 let težke ječe. Odsedelj pa so že 650 let. Namen organizacije je priskrbiti političnim obsojencem delo. Doslej je dobilo službo 110 takih oseb.

8 ur spanja

pomeni 8 ur okrepčila. Lahko pa pomeni tudi 8 ur nevarnosti za Vaše zobe, če redno ne odstranite, predno greste spat, mehke zobne obloge in jedilnih ostankov med zobmi, ki tvorijo gnezdo nevarnih bolezenskih kali. Čistiti zobe zjutraj je dobro, čistiti pa jih zjutraj in zvečer pa je boljše. Čim skrbneje si čistite zobe tudi zvečer, tem zanesljiveje se branite pred zobnim gnitjem (karies).

Chlorodont ZOBNA PASTA

blagajnik dr. France Logar, nadzorni odbor predsednik dr. Zalokar, dr. Valentin Meršol in dr. Fran Hribar, disciplinski svet predsednik dr. Ivo Tavčar, dr. Ivan Oblak in tožitelj dr. Vilko Sporn.

p Vodna zadruga v Rogoznici bo v kratkem začela z deli za poglobitev struge potoka Grajena in ojačanje nasipov, da tako prepreči prestop potoka in poplavo ozemlja v območju krajev Brstje in Budine.

p Za razstavo moderne slovenske likovne umetnosti, ki jo prireja Klub slovenskih akademikov v Ptuj, vlada precejšnje zanimanje. Razstavo je obiskalo že preko 500 ljudi. Razveseljivo je, da je prišlo na razstavo mnogo ljudi z dežele. Ker mnogi revnejši kljub znižani vstopnini še niso mogli obiskati razstave, jo bo Klub podaljšal do nedelje 30. t. m. V tem času bo vstop na razstavo prost.

p Zvočni kino Ptuj predvaja ob 20. »V carstvu žen«.

p Velika izguba. Na Ptujski gori v neki gostilni je izgubil Jakob Fritz iz Zetal denarico z 10.000 dinarjev.

p Trafiko na Bregu so izpraznili neznanzi zlikovci. Ponoči so odprli s ponarjenimi ključi trafiko in skoraj vse odnesli. To je že tretji vlož v to trafiko tekom treh let. Značilno je to, da ga ni pred krajo plašila sosednja hiša orožniške postaje in niti dobra električna luč, ki razsvetljuje tamkajšnji kraj. Po kraji je zopet zaprl trafiko s ključi in odšel.

Celle

c Rudnik »Bohemija« v Celju dobi v kratkem, kakor nam poročajo, svojo Bratovsko skladišnico. Mesto zdravnika bo v kratkem razpisano.

c Spremembi v posestih. Znano gostilno »Pri mostu« je dosedanji lastnik g. Vodlan prodal za 550.000 din. — Restavracijo »Nana« na Kralja Petra cesti bo od dosedanjega lastnika g. Jagra prevzel Venčeslav Seligo iz Celja.

c Slov. obrtno društvo v Celju bo imelo občni zbor v četrtek, 3. aprila, ob 19. v Obrtnem domu.

c Nogo si je zlomila pri padcu 15 letna frizerska vajenka Ruža Kovačič iz Zadrž pri Smarju.

c Savinjska podružnica SPD v Celju bo imela občni zbor v četrtek, 3. aprila, ob 20. v mali dvorani Narodnega doma.

c Kocbekov dom na Korošci bo odprt od 29. marca dalje. Frischeaufov dom na Okrešlju pa bo odprt od 10. aprila dalje preko velikonočnih praznikov.

c Zaradi roparskega napada, ki ga je izvršil v jeseni nad delavcem Ivanom Zorkom pri Vranskem 21 letni delavec Franc Piki z Vranskega, je bil slednji obsojen od petelanskega senata pri okrožnem sodišču v Celju na eno leto in 4 mesece strogega zapora.

c Vrat si je prerezal 20 letni dninar Josip O. iz Sp. Hudinje pri Celju.

c Zaradi mejnika sta se prepirala 39 letni pos. Josip Beč iz Gaberc pri St. Janžu na Dolenjskem in njegov sosed. Slednji je v prepiru vrgel Beču 2 kg težek kamen v rebra in mu jih zlomil. Beč se zdravi v celjski bolnišnici.

c Seja mestnega sveta celjskega bo v petek, 28. t. m., ob 18.30.

Ptuj

MESTNI PRESKRBOVALNI URAD V PTUJU

bo razdeljeval nakaznice za kruh in moko za mesec april po običajnem redu, in sicer: Družinski poglavarji s začetno črko A do J v četrtek 27. marca, K do P v petek 28. marca in R do Ž v soboto 29. marca.

Oni, ki stanujejo na levem bregu Drave, dvignejo nakaznice priuradu v prostorih Mestnega poglavarstva, oni z desnega brega Drave v bivši občinski pisarni na Bregu, člani Nabavljalne zadruge drž. uslužbencev pri svoji zadrugi. Obnovitev nakaznic se vrši z predložitvijo glav starih nakaznic. Uradne ure od 8. do 12. in od 14. do 17. ure 29. t. m. se delijo nakaznice samo predpoldne. Kdor v določenem roku ne dvigne nakaznice, zgubi pravico do nje.

p Dramatično društvo v Ptuj dobi 2 tisoč din podpore od mestne občine, da s tem omogoči prireditve igre M. Gorkega »Na dnu«, gostovanje mariborskega gledališča.

Prizadevanja kinološke zveze

Kljub sedanjim napetim časom so se v lepem številu zbrali k občnemu zboru kinologi, združeni v »Jugoslovansko kinološko savezu«. Zborovanje je bilo v nedeljo dopoldne v srebrni dvorani hotela Union in ga je vodil dolgoletni predsednik g. dr. Ivan Lovrenčič, ki je pozdravil vse navzoče delegate, posebno pa zastopnika divizijske oblasti kapetana dr. Sunara. Pismeno so pozdravili skupščino dr. Dular za upravo ljubljanskega velesejma, Kinološki klub iz Beograda in od zveze savskih društev dr. Krejčič. Z občnega zbora sta bili odposlani vdanostni brzojavki kralju Petru II. in kraljici Mariji za princa Andreja.

Iz tajniškega poročila g. Drednika, povzemamo, da društveno delovanje lani

ni bilo tako agilno kot po navadi. Bilo je nekaj tekem psov ptičarjev v Ljubljani, Račah pri Mariboru, v Cerkljah pri Kranju in Litiji. Bile so tudi tekme brakov v okolici Cerknice in na Vrhniki. V pretekli poslovni dobi je bilo pri Savezu vidiranih 1386 rodovnikov, psarn pa 150. V seznamu je 33 sodnikov in ocenjevalcev. Članstva je v vsej državi 1112. Kinološki glasili »Kinološki glasnik« in »Naši psi« sta prenehali izhajati. Skupščino sta pozdravila zagrebška delegata g. Vil. Kamler in Radomir Ribar. Pri volitvah je bil ponovno izvoljen za predsednika g. dr. Lovrenčič. Pri določitvi preračuna so bili sprejeti poviški glede taks za zaščito psarne in overovljenje sodnikov.

JADRNIC SE JE POTOPILA

Blizu polotoka Lapad pri Gružu je naša velika jadrnica »Hvala bogu«, ki se je vračala iz Albanije, zadela ob greben pod vodno površino ter se močno poškodovala. Jadrnica se je v kratkem času potopila, posadka pa se je rešila.

o Državni strokovni izpit gozdarskih uradnikov s popolno srednješolsko strokovno izobrazbo sta uspešno položila pri ministrstvu za gozdove in rudnike gozdarja Lojze Mušič iz Slovenjgradca in Tomo Majer iz Ptuja.

o Zasavski planinci, člani SPD Litija, so zborovali v koči na Sv. Gori. Imeli so tudi precej gostov iz Ljubljane, Zagorja in Trbovelj. Predsednik je spet g. Tone Beg.

o Tetanus je ugotovil zdravnik pri železničarjevi hčerki Malčki Mohorjevi, ki se je ubodla z zarjavlim žebeljem v nogo.

o Smrten padec s kolesa. Iz Kranja poročajo, da je v Straheči dolini podlegel poškodbam občinski sluga Franc Ummik. Pokojni je padel s kolesa in dobil na glavi nevarno rano. Te dni je spet padel in se udaril na isto mesto, kar je povročilo smrt.

o Mnogo saharina se je pojavilo v Krškem in okolici. Orožniki poizvedujejo, kdo prinaša tihotapsko blago.

o Za prostovoljno smrt se je odločil 24 letni Anton Brečko iz Loč. Pognal si je kroglo v srce.

o Za žalostno smrt se je odločila v Velikem Obrežu blizu Dobove ob Solli 18 letna posestniška hčerka Ivka Smrekarjeva in se obesila. Vzrok tragične smrti je živčna razrvanost zaradi nepopolnih razmer.

o Samomorilec zažgal domačijo. V Orešju pri Sevnici ob Savi je zgorelo gospodarsko poslopje Rudolfa Ocvirka. Ugotovili so, da je žagal preužitkar Franc Guček, oče Ocvirkove žene. Po tragičnem dejanju se je požigalec obesil.

o Tatvine in vlomi v Radečah. V noči od sobote na nedeljo so odnesli tatovi g. Logarju okrog 25 kg masti in več perila. V isti noči so obiskali tudi šol. stanovanje šolskega upravitelja v Radečah. Tudi njemu so odnesli več perila, nekaj obleke in lisičjo kožo. — Zadnje čase vznemirjata Radečane dva stekla psa za katera nihče ne ve, odkod sta se priklatala. Uveden je strogi pasji kontumac.

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI

* KINO UNION. Tel. 22-21. Ameriški film »Mladi Edison«. V gl. vlogi mladi Mickey Rooney.

* KINO MATICA. Tel. 22-41. Glasbeni vefilm »Melodija hrepenenja«. Jeanette Mac Donald in Nelson Eddy.

* KINO SLOGA. Tel. 27-30. Francoska filmska komedija »Princesa Tam-Tam« z Josefino Baker. Kot dodatek znanstveni film »Vremenski preroki«.

Umor Lindberghovega otroka blui! Justificirani Hauptmann ga ni ugrabil!

K n o s a
»Misterij Tuilverson«
našega rolaka L. L. Paderžaja pojasnjuje usodo Lindberghovega otroka.
Prva knjiga
Hauptmann je bil nedolžen
izšla v založbi LIBERTY, Ljubljana, Miklošičeva 5.
Vešana v polkarton, 291 oktav strani, din 40—

Zanimivosti

Ameriškega Slovence je pičil pajek

„Od muk in bolečin sem obležal na tleh“

V čikaški »Prosveti«, dnevnem glasilu ameriških Slovencev, je neki R. B. opisal v daljšem poročilu posledice pajčjega pika. Preprosto in zanimivo pravi med drugim:

Leta 1933, 20. septembra zvečer sem šel v stranišče. Kmalu me je nekaj zaskočilo — dela telesa ne bom omenjal. Mislim sem si, da me je komar pičil, in se nisem dosti zmenil. Ko pridem v hišo, me je pričelo boleti in otekati. Malo pozneje me je pričel mraz tresti po vsem životu in postal sem šibek. Grem k postelji. Tam mi je že zgrabilo obisti in jih pričelo porivati nazaj v križ, da sem mislil, da mi bodo izstopile. Obhajale so me strašne bolečine. Padel sem na posteljo, s postelje na tla. Pokličem ženo, naj mi pomaga, kar je takoj storila. Ko sem vstal, sem zopet padel na posteljo in s postelje zopet na tla. To se je toliko časa ponavljalo in me tako zdelalo, da sem od muk in bolečin obležal na tleh.

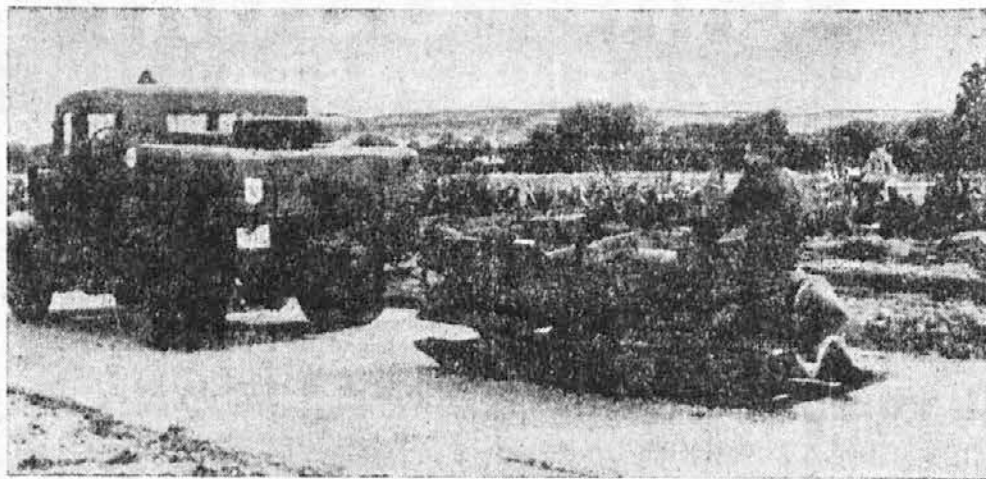
Zena je hotela poklicati zdravnika, ko me je začelo napadati, toda rekel sem ji, da bom prenesel brez njega. Ko pa nisem mogel več gibati, je žena stekla skozi vrata, da pokliče zdravnika. Poklical sem jo nazaj, češ da je za zdravnika že prepozno. Hitro naj mi prinese žganja, ker sem že večkrat slišal, da je žganje učinkovito proti strupu. Predno ga žena prinese, me je že dušilo in srce je že počasi utripalo, 20—30krat na minuto. Strup se je bližal srcu. Toliko sem še imel moči, da sem prijel steklenico in jo domalega izpraznil. V eni minuti je žganje že učinkovalo. Sprijela sta se strup in žganje. Žganje je končno strup premagalo in ga pričelo potiskati v noge. Takrat sem pa mislil, da me bo razneslo. Kri je bila v nogah strnjena in se je po žilah valila v kepah s tako bolečino, kot bi mi kdo žile rezal. V obe nogi sem dobil enako strupa, največ v stopali.

Po tistem sem takoj zaspal na tleh, kjer sem obležal. Spal sem 14 ur. Ko sem se zbudil, sem najprvo potipal noge: bile so mrzle in neobčutljive. Skrbelo me je, kaj bo sedaj. Zena je poklicala zdravnika. Ko je prišel, sem mu povedal, da me je nekaj pičilo, toda ne

vem kaj. Zdravnik mi reče, naj pokažem, če je kakšen znak. Ko pogleda, vidi črn znak in je takoj ugotovil, da me je pičil »black widow spider«, najbolj strupeni pajek. Dal mi je zdravila za cirkuliranje krvi in rekel, ko bodo pričela delovati, bom imel hude bolečine. In res je bilo še hujše kot je zdravnik napovedal. Ko se je začela kri premikati, se mi je zdelo, kot bi se mi kosti lomile, tako je pokalo in tako huda vročina je prihajala v noge kot najhujša žerjavica. Potipal sem noge, če so še cele in koliko so vroče. Bile so mrzle ko led.

V teh bolečinah sem se pet ur neprestano zvijal in stokal. Pet dni nisem mogel stopiti na noge, šesti dan pa sem ob prijemanju pričel laziti. Ze je osem let od takrat, toda imam še vedno hude posledice v stopalih. Na noge natakem tri pare volnenih nogavic, toda me še zebe in tudi me še velikokrat bole. Ko bi bil poklical zdravnika o pravem času, bi morebiti ne bil trpel toliko in tudi ne imel tako hudih posledic kot jih imam. Povedal sem zdravniku, da sem popil veliko žganja. Odgovoril mi je, če bi tega ne bil storil, bi me že imel pogrebnik.

Vojaški transport v Siciliji

Pravda zaradi stenic

»GOSPOD SODNIK, IZVOLITE PRESPATI SAMO ENO NOČ V ZASTENIČENI SOBI!«

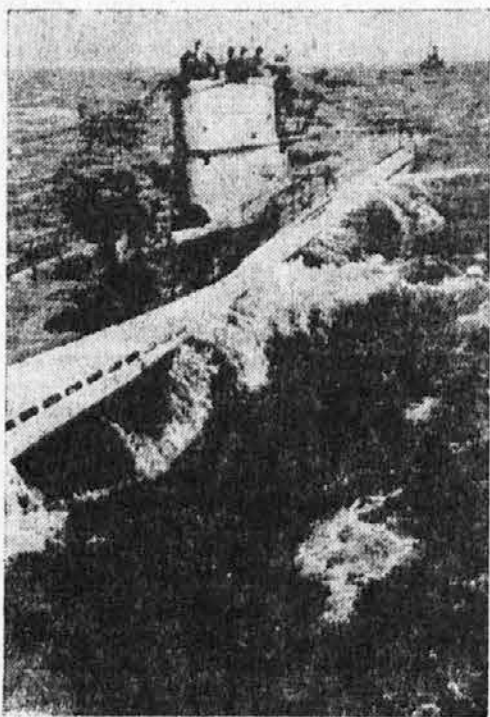
V San Franciscu je pred nedavnim vzbudil veliko senzacijo, proces zaradi stenic. Delavec Henry Parris in njegova mlada žena Cecilija sta najela sobo pri neki gospe Morton. Soba jima je bila na prvi pogled tako všeč, da sta plačala najemnino, kar za pole leta naprej. Ko pa sta se preselila v sobo, sta šele ugotovila, da sta se prenašla. Soba je bila namreč polna stenic. Še tisti dan sta se izselila ter zahtevala, da jima gospa Morton vrne najemnino, za kar pa je leta imela gluha ušesa. Zadeva je prišla slednjič pred sodnika. Na razpravi, ki ji je prisostvovalo ogromno občinstva, je pravni zastopnik med drugimi dokazi izjavil naslednje: »Gospod sodnik, če se ne morete odločiti, izvolite prespati samo eno noč v zasteničeni sobi, da se prepričate o prijetnosti teh malih živalic!«

VINO IZ MLEKA

»Pijte mleko ter se izogibljite alkohola!« pravijo abstinenti, seveda gluhim ušesom. Kaj pa bodo rekli sedaj? V Ameriki so odkrili način, po katerem je mogoče izdelati iz mleka vino, ki ima 15% alkohola, okus pravega vina ter tudi po barvi prav nič ne zaostaja za alkoholom.

Sodnik je seveda predlog ogorčeno zavrnil, vendar pa je odvetniku uspelo, da je sodnik odredil posebnega strokovnjaka, ki je temeljito pregledal sobo. Gospa Morton je bila obsojena ter je morala zakonskemu paru vrniti najemnino. To si velja zapomniti, bi utegnil reči kdo tudi pri nas!

Podmornica ...

DR. VLADIMIR BREZOVNIK:

ALBANIJA
VTISI IN SPOMINI

3

Inženir te železnice, lep Črnogorec, me povabi, da se peljem z njim pred vlakom z derezino v Virpazar. Rad sprejemem ponudbo in sedeva v derezino. Skozi 600 metrov dolgi predor se voziva in od tu naprej gre navzdol. V istih drznih serpentinah, ob robu vratolomnih prepadov, čez mostove, nad mostovi. Pripoveduje mi, da je zgradil to železnico Italijan Paganini. Ko je bila dograjena, je hotel prevoziti in uživati svoj umotvor v celoti. Vozil se je z derezino, ki je skočila iz tira v prepad, kjer je obležal genialni stavitelj mrtev s svojim spremstvom.

V pol ure sva v Virpazaru ob Skaderskem jezeru. Umazano mestece z nezdravo lego, polno malarije. Iz skale pred samim mestom žubori vrelc, ki daje ljudem izvrstno pitno vodo. Možeje in žene v črnogorski noši. Na trgu prodajajo in kričijo. Ob hišah in ob robu pristanišča leže cevi starih turških topov različnih kalibrov in masivne železne topovske krogle služijo kot okraski pred vrati.

Ob jezeru, ki ima krasno temno zeleno barvo, se pošljijo goste jate raznovrstnih galebov in drugih povodnih ptic. Colni z domačini se zibljejo na mirni vodi. Na velike ladje nakladajo les in živež za Podgorico in Skadar.

Tam ob kraju, na samem, sanjari majhen, ličen parnik; jahta kralja Nikolaja. Bila je pred kratkim še v dobrem stanju; vidijo se sledovi sinjega laka, s katerim je bila pobarvana. Danes pa je žalostna in sajasta. Ograja se ne sveti v čistem kovu, vsa je zelenkasta in umazana. Služi kot kurirska ladja po Skaderskem jezeru in nič več ni na drogu zadaj kraljeve zastave. Sentimentalne misli so me spreletavale, ko sem gledal sanjajoči kraljevski brod, ki so ga s svojo igro neprestano dramili drobni valčki ob njegovem boku...

Celo dolgo popoldne postopam po mestu in okoli jezera. Gledam ribiče in poskusim še sam svojo srečo. Ulovek je skromen in oddam ga dečku, ki me zanj poprosi. Rib je v Skaderskem jezeru dovolj in plemenitih.

Pozno popoldne se odpeljemo čez jezero proti Skadru. Jezero je 70 kilometrov dolgo in več kilometrov široko. Temno zelena voda je okoli in okoli obdana od visokih gor. Prastari parnik vozi počasi, stroji hrešče. Na krovu brije ostra sapa, prve zvezde vžigajo nebo. Svet se polagoma temni in podamo se v salon, kjer dremljejo tovariši.

Po štiriurni vožnji se ustavimo v Skadru in stopimo na albanska tla. Z avtomobilom se odpeljemo v mesto, ki leži približno četrto ure oddaljeno od jezera. Ob jezeru leži Pazar, trgovski del mesta.

2.

Skadar ima lepo lego in čez 40.000 prebivalcev. Na severu se nastanja na Skadersko jezero in na gore okoli jezera, na jugu pa ga ščitijo slavni Ta-

raboš. Mesto samo je popolnoma orientalsko. Dve tretjini je muslimanov. Avstrija je postavila tam po balkanski vojski par modernih hiš in med sedanjo vojno evropizirajo nekaj turških poslopij. Se celo podružnico avstro-ogrške banke je postavila na skadarsko ulico. Drugo vse pa je v turškem slogu. Ceste so tlakovane z ostrim, bodečim kamnom, ki pri hoji zelo utruja. Balansirati se mora s kamna na kamen, ker je hudo, če stopiš v široko režo med njima. Tako se hodi po vseh albanskih mestih, ker imajo vsa enako tlakovanje.

Pred nizkimi hišami, ki so le na cesto odprte, sede Albanci na raztrganih preprogah in prodajajo. Prodajajo vse po vrsti in goljufajo ter navijajo cene. V tem so rojeni mojstri. Ponajveč prodajajo tobak. Tobak pa kar na kilograme. Lepo rumen je in duhteč; po vrhu paralelno, okusno rezan, kakor lasje na tenko. Misli človek, da je tak cel omet. A lokavi Albanec ustreže samo očesu. V sredini, pod lepimi lasmi, so koreninice in stebelca vsepovprek. Nadalje prodajajo uhane, zapestnice in drugi nakit, ki ga izdelujejo sami iz zlata in srebra. Krasno, filigrano delo, ki v mnogem spominja na staro benečansko. Vidi se tudi mnogo lepega starega orožja. Puške, pištole, meči, noži leže vsepovprek po zemlji. Ampak drago, nezaljšano drago je vse to za tujca. Čibuke za cigarete, lepo rezljane iz oljkinega lesa in nekatere do 1 meter dolge, celo take na dveh kolesih, da lahko voziš cigareto po mizi, ponujajo drugi in vsak izmed nas jih odnese nekaj za spomin.

Slavistika v Rusiji

Po odločbi predsedstva Akademije znanosti SSSR bo zavod za proučevanje jezikov izdal več filozofskih del iz področja slavistike. Izdana bo velika slovnica živih slovanskih jezikov, zlasti češkega, srbskega in bolgarskega. Istočasno se pripravlja tudi izdaja velikega slovarja starih slovanskih jezikov, akademik Džerzavin pa je že dovršil delo »Glavni problemi slovanske filologije«

Tragična smrt

nogometaša

V Budimpešti se je ob priliki neke nogometne tekme primerila tragična ne-zgoda, pri kateri je izgubil življenje golman budimpeštanskega kluba »Csillaghegy« Simon. Golman se je vrgel proti žogi v trenutku, ko je pridrvel proti njemu srednji napadalec ter srdito brčnil proti žogi. Udarec pa ni zadel žoge, ampak golmana naravnost v glavo, bil pa je tako silovit, da je golman na licu mesta izdihnil.

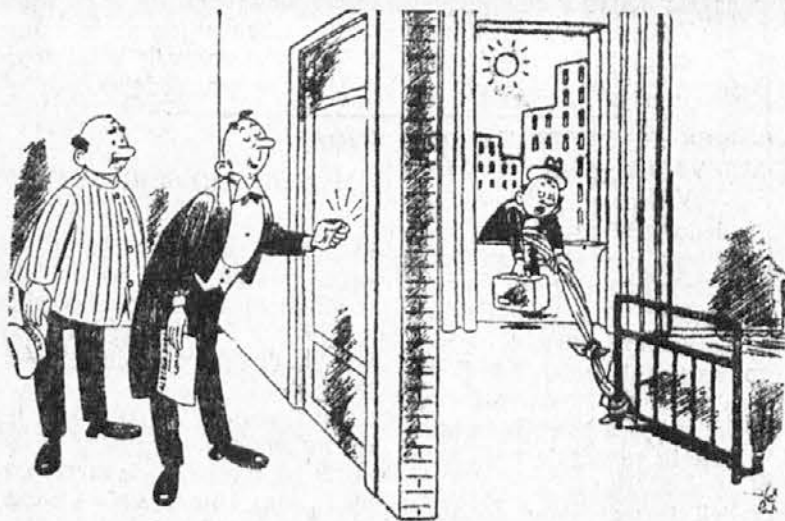
Žabji možgani

Znameniti biolog in botanik prof. Karl Ludvik je bil sicer izredno resen mož. Včasih pa se je znal kaj imenitno pošaliti. Nekoč je imel na univerzi predavanje ter je pred popolnoma zasedeno dvorano odvezel žabi velike možgane, da bi tako pokazal visokošolcem, da si bo znala žaba pomagati nekaj minut tudi s samim mozgom v hrbtnici. Slučajno pa je žaba skočila s predavateljeve mize naravnost na glavo bližnjemu visokošolcu. Vsa dvorana je prasnila v bučen krohot.

Prof. Ludvik je žabo ujet ter dejal ravnodušno:

— Zdaj vidite, gospoda, kako malo možgan je treba, da se nasmeji cela dvorana visokošolcev!

V življenju srečamo včasih čudovite oblike sebičnosti. Tako na priliko upniki sovražijo svoje dolžnike, toda nikakor ne želijo njih smrti. — Luigi Pirandello.

— Vaša milost, prinesel sem račun!

— Prav, prav! Počakajte, da si preoblečem spodnje perilo!

Maribor**Problemi okoliške studenške občine**

V ponedeljek zvečer je imela studenška občina redno sejo, ki jo je vodil predsednik g. Alojzij Kaloh. Poročal je, da so razne občinske ceste popravili in posipali z gramozom. Popravili so vodno sesalko na Obrežni cesti, za občinske reveže pa so kupili štedilnik. Izgotovili so nov načrt za razdelitev stojnic na studenški tržnici. Nadalje je izposloval za 15 delavcev delo pri okrajnem cestnem odboju. Posebna zahvala gre tovarnarju g. Stanku Brenu, ki je ponovno podaril občini 1000 din za reveže. Nadalje je poročal za gradbeni odsek in ugotovil, da se jako malo gradi v naši občini in zahteval, da se potok na meji med Radvanjem regulira, da bodo mogli lastniki dobiti gradbeno dovoljenja za parcele ob potoku. Nujna potreba je tudi, da se odpre podaljšek Erjavčeve ulice do novih hiš.

Za blagajno je nato poročal g. Pušnik ter poudaril, da so še vedno velike težave v finančnem ozirju. Na račun omrežja je občina sprejela od mestnega elektr. podjetja 10.976,50 dinarjev. Delavska zbornica je poslala občini 5000 din ter seznam imen, katerim se naj ta vsota razdeli. Za zim-

sko pomoč je bilo v občini nabrano po hišah 10.208 din, od katerih pa so 8.725 din že porabili. Od stojnic na Jožefovo je občina nabrala 2.469 din, kar presega vsoto prejšnjih let. Z Rdečim križem bo občina sklenila pogodbo za kopališče za dobo 5 let. Gozdni čuvaj ostane tudi za tekoče leto še g. Ivan Vidman iz Studencev. Zahteva se nadalje, da morajo studenški mesarji tehtati vso živino za zakol izključno na občinski tehtnici.

Za pokopališki odsek je poročal g. Kac, da se množe pritožbe glede dreves, ki delajo nesnago na sosednjih grobovih. Zato so sklenili, da v bodoče ne smejo saditi dreves na pokopališču, vsa stara pa bodo odstranili ter bodo o tem vsi lastniki grobov obveščeni.

Za prehranjevalni odsek je g. Kumerščak podal zelo obširno poročilo o dosedanjem delovanju. Pojasnil je, s kakimi težavami se mora ta odbor boriti, ker se ne dobi dovolj moke, ki jo občina potrebuje nad 16.000 kg ter je za ta mesec primanjkuje nad 5000 kg. V občini bodo razdelila karte 7.076 osebam, dosedanje dodatne karte pa se ukinejo. Če bodo karte za april prispale pravočasno, se bodo izdajale v soboto popoldne in v nedeljo dopoldne. Zaloga rezervne hrane, ki jo je občina imela pri trgovki V. Rantaši, se je likvidirala. V občinsko zvezo je bil sprejet pekovski mojster g. Maks Plevanč. Po izčrpanem dnevnem redu pa se je razvila širša debata.

»Teden slovenske besede«

bo priredila Slovenska dijaška zveza na državni klasični gimnaziji do konca tekočega tedna. V dvorani Zdržne banke bodo sledeča predavanja: v sredo, 26. marca, bo govoril prof. dr. Cajnkhar Stan-ko »O slovenski kulturi«, v četrtek, 27. marca, prof. dr. Dornik Ivan »O

slovenski umetnosti«, v soboto, 29. marca bo Literarni večer. Uvodoma bo govoril prof. Smolej Viktor o temi »Slovenska beseda — naša moč«, nato pa bodo brali dijak klasične gimnazije iz svojih del. Podpirajmo stremjenja slovenske dijaštva!

Socialna ustanova trgovcev in obrtnikov

Trgovska in obrtniška bolniška blagajna v Mariboru je imela te dni v gremijalni dvorani svoj 15. občni zbor, ki ga je otvoril in vodil dolgoletni predsednik g. Vilko Weigl. Poročila o bilanci, o blagajni, o poslovanju, statistiki članstva in preračunu upravnih stroškov za l. 1941 je podal agilni tajnik g. Žnidarčič Franjo. Iz njih posnemamo sledeče:

Trgovska in bolniška blagajna v Mariboru posluje že nad 15 let ter je edina takšna socialna in stanovska humanitarna ustanova v državi, ki nudi zavarovanje trgovcem, obrtnikom in industrijem za slučaj bolezni. V dobi svojega poslovanja je izplačala za zdravnike, zdravila bolnišnice, zdravilišča itd. skupno 1.917.604 din, s čimer je dovolj jasno prikazana velika ugodnost, ki jo nudi svojemu članstvu. Članstvo se vodi v treh skupinah, ki

se delijo po višini prispevkov, tako da je tudi revnejšim trgovcem in obrtnikom omogočeno, da pristopijo k tej socialni in humani ustanovi, ki sprejema člane s teritorija bivše mariborske oblasti.

Premoženje znaša glasom bilance z 31. XII. 1940 din 303.665, od česar odpade večina na rezervni sklad, nekaj pa na bolniški sklad in inventar. Bolniški sklad izkazuje s istim dnem sledeče postavke: čla narina din 189.310, izdatki za zdravnike din 58.377, za zdravila din 34.770, za bolnišnico in sanatorije din 18.107, za upravne stroške pa 36.014.

V smislu predpisov zakona o gospodarskih združenjih je občni zbor soglasno sklenil, da se na s l o v Trgovska in obrtniška bolniška blagajna v Mariboru, »vpisana pomožna blagajna« preosnovi v »Trgovsko in obrtniško bolniško društvo« v Mariboru in ostane tudi ta stanovska humanitarna in socialna institucija neizpremenjena kot doslej ter nudi radi tega trgovcem in obrtnikom najcenejše bolniško zavarovanje (za slučaj bolezni). Volitev ni bilo.

Skrbi okoliških trgovcev

Pri »Orlu« je zborovalo Združenje okoliških trgovcev, 55. občni zbor je vodil predsednik Kostanjšek, ki je orisal silne težave okoliških trgovcev, saj so bili bolj prizadeti kakor mestni. Zlasti se je to pokazalo pri nabavi življenjskih potrebščin. Zanimivo je bilo tudi tajniško poročilo g. Blagoviča, ki pravi, da šteje združenje 358 članov-trgovcev, 46 pomožnikov, 46 pomočnic, 39 vajencev in prav toliko vajenk. Okoliški trgovci so soglasno odklonili predlog, naj bi se tudi v po-deželskih trgovinah uvedel celodnevni nedeljski počitek. Volitve bodo šele drugo leto.

»HMELJSKA PRINCESA«

je najbolj uspeha opereta našega operetnega skladatelja Radovana Gobca. To melodiozno opereto bo po triletnem pre-stanku 5. in 6. aprila ponovilo Sokolsko gledališče v Studencih. Bo to že 30 predstava te operete. Zato se bodo »mariborski šentjakobčani«, kakor so krstili studenški sokolski oder, posebno potrudili in jo bodo postavili na oder še bolj dovršeno kakor pred tremi leti. Vaje se vrše vsak dan; pripravljajo se nova kulisa-rija. Na to uprizaritev opozarjamo že danes Mariborčane in Studence, ter stalne obiskovalce sokolskega gledališča v Studencih.

m Delavci Pomožne akcije bodo igrali. To nedeljo ob pol 17. bodo uprizarili delavci mariborske Pomožne akcije v dvorani Zdržne gospodarske banke na Aleksandrovi c. 6 igro »Detektiv Megla«. Igrali bodo preprosti delavci, ki hočejo pokazati, da znajo tudi kaj drugega, kakor pa sukati kramp in lopato.

m Zbor mariborskih planincev. V četrtek zvečer ob 19.30 bo v dvorani hotela »Pri zamorcu« občni zbor mariborske po-družnice SPD. Vsi planinci vabljani.

m Meso se je podražilo v zadnjem tednu za 2 do 3 din pri kg.

Preka 30.000

izvodov bomo tiskali
velikonočne številke
»VEČERNIKA«

* Vsi časopisi, domači ter inozemski pri Hinko SAX, Grajski trg.

* Zatemnitev: črni papir in lampijone v to svrhu dobite pri V. VEIXL in sinova.

* Jeseni se je v Mariboru ustanovilo pevsko društvo »KOLO«. Mariborski javnosti se bo prvič predstavilo dne 2. aprila z vokalnim koncertom, na katerem se bodo izvajale slovenske in jugoslovanske umetne in narodne pesmi. Mariborsko javnost že sedaj opozarjamo na ta koncert.

* Bratstvo Pobrežje vabi članstvo na va-žen sestanek 27. marca, ob 20. uri pri Renčelju. Nogometiški naj prinesejo slike.

* Pisarniške potrebščine, tiskovine pri Hinko SAX, Grajski trg.

* Trdo kožo in kurja očesa odstranimo brez bolečin, »BATA«, Maribor.

* Sokolsko društvo Pobrežje vabi svoje članstvo, da se udeleži predavanja o demokraciji, ki se vrši v sredo, dne 26. t. m. v pobreški kinodvorani.

* Razmnoževanje vseh tiskovin v vsakem formatu in kakovosti papirja Vam nudi TISKOVA DRUŽBA, Maribor, Cankarjeva 1.

* Inserati za vse časopise pri Hinko SAX, Grajski trg.

m Nočno lekarniško službo bosta vršili od 22. do vključno 28. marca Kr. dvorna lekarna pri sv. Anehu, Glavni trg 20, tel. 20-05, in Magdalenska lekarna, Kralja Petra trg 3, tel. 22-70.

Narodno gledališče

Sreda, 26. marca: zaprto.

Četrtek, 27. marca: zaprto.

Petek, 28. marca: zaprto.

Sobota, 29. marca, ob 20: »Doro-teja Angermann«. Premiera, Red A.

Maribor bo prvi v Jugoslaviji, ki bo v Malčevi režiji, priredbi in prevodu v kratkem na oder postavil romantično — tra-gično G. Hauptmannovo dramo »Doro-teja Angermannova«. Burna doživetja glavne junakinje dajo dovolj povoda za posebno zanimanje za to globoko, iz sodobnega življenja zajeto dramo, ki je bila prvič upri-zorjena l. 1926.

Kino v Mariboru

* ESPLANADE KINO. Danes odlični ve-lefilm »Dr. Forster«. Film v slogu »Pasteur« in »Dr. Koch«.

* GRAJSKI KINO. Danes zadnjikrat »Bal paré«. Od četrta dalje najnovejši film Deanne Durbin »Angel ljubezni«.

* UNION KINO. Do četrta »Mož brez sreče«. Joe Brown v glavni vlogi. Napeta vsebina in sijajna zabava.

**očala ? ...
peteln**

dipl. optik

m Razdeljevanje živilskih nakaznic. V razpredelnici za april je pomotoma izo-stala Vrtna ulica, za katero se bodo raz-deljevale nakaznice 27. marca v deški šoli IV. v Gosposvetski ulici.

m Velika tatvina živil. Edvardu Suhu iz Ferkove ulice 9 je nekdo ukradel iz kleti 30 kg bele moke, 15 kg sladkorja, 2 kg kave, 4 kg riža in pol kg kakaua.

m Tri srajce je neznanec ukradel banč-nemu uradniku Niku Djerdžu z dvorišča v Kolodvarski ulici 3.

m Pretep v vinotoču. V mariborsko bol-nišnico so pripeljali 26 letnega kmečkega duinarja Franca Gajšta iz Makol, ki je dobil v nekem vinotoču pri Majšperku pet zaboljajev.

Zagreško »Kolo« ima znamenito zgodovino

Kulturni stiki s Hrvati so bili v zadnjem desetletju zelo rahli. Različni vzroki pre-težno politične narave so ovirali izdatnejšo izmenjavo kulturnih dobrin; lahko re-čemo, da samo v gledaliških in tradicijski skupnosti trajala dalje, a tudi tam le v osehah nekaterih umetnikov, ne pa v re-produciranju umetnin. Razmerje se zdaj obrača na boljše in kot prvi korak tesnejšega sodelovanja med slovenskim in hrvat-skim kulturnim svetom na naših ožjih tleh smo v soboto 22. t. m. pozdravili gosto-vanje slovitega hrvatskega pevskega dru-štva »Kolo« iz Zagreba. Novemu razdobju pozitivne naše kulturne skupnosti je že lani otvoril vrata poset hrvatskih književ-nikov, letos pa nas je po 14 letih zopet posetil eden izmed najodličnejših in naj-starejših hrvatskih pevskih zborov.

»Kolo« ima svojo znamenito zgodovino. Obsloja že 77 let in je vse svoje dolgo življenje bilo v najvdanejši službi svojega naroda, ki je z njim napredoval kulturno in nacionalno. Imelo je mnogo znamenitih zborovodij, izmed katerih treba posebno iztkniti Nikolo pl. Fallerja, ki je med dru-gim uredil svojčas tudi pri Slovencih mno-gim uporabljeno pesmarico »Kolo« (v 2 izdajah). Sedanji zborovodja Boris Papan-dopulo je priznan skladatelj in dirigent Narodnega gledališča v Zagrebu. Njemu je poverjena naloga, da z vzornim petjem skrbi za nadaljni razvoj predvsem hrvat-ske zborovske glasbe. Sobotni koncert nam je pokazal, da vrši dirigent svojo nalogo z globokim strokovnim znanjem in močnim umetniškim poletom. To se je videlo pri interpretaciji posameznih kompozicij, pri katerih je znal vedno najti pravilno oblikovalno pot. Zbor mu sledi brez vsa-ke prisiljenosti, ob pravem času prihaja do veljave vsa moč njegove izraznosti kakor zna biti nežno tih in mehak, tam, kjer je to potrebno. Enako sposoben za izražanje dolgih in ekspresivnih fraz kakor gibčen v skladbah razposajenega značaja, nudi dirigentu prijetno podporo pri konkretni-ziranju njegovih umetniških stremljenj. K

temu še pride čistost intonacije in lepa iz-govarjavanja, kar ni vedno lastnost tudi naj-boljših zborov ne.

Zbor sam se nam je predstavil z zelo uglednim številom 88 pevcev in pevk (vsa-ke skupine točno polovico). Glasovi so v glavnem vsi lepi in izdatni; posebno pri-jetni so soprani, ki zvene zelo zaokroženo, a tudi alti ne zaostajajo za njimi kot samo po številu, pri tenorjih je par pevcev, ki dajejo vsem drugim bleščec in svetel zvok, pastozni basi pa razpolagajo tudi z nekate-rimi prav nizkimi glasovi. V celoti je zbor dobro uravnovan, posebno v tišjem in zmernejšem izrazu, le na posebno krepkih mestih je prevladoval sopran, kar pa je takorekoč v prirodi glasu samega. Vse-kakor smo pa imeli vtis, da je vsak član pevskega zbora na svojem mestu, kajti le pod tem pogojem je mogoča taka izrazna moč in taka topla sladkost. Pevski zbor »Kola« pa šteje še več članov, toda vsi se niso mogli udeležiti te ekskurzije v Ma-ribor.

Spored, ki so ga predvajali, je bil isti kot na gostovanju v Subotici, z razliko, da so mu dodali še slovensko narodno »Kaj pa delajo ptički« v obdelavi Emila Adamiča, dalje Zajčevu za ženski zbor »Ti-čice« in Vilharjevo med Hrvati ponarodelo pesem »Rasti rasti, ružo mala«. V ostalem je spored obsegal dve skupini skladb: v prvem delu cerkvene in duhovne, v dru-gem pa narodne iz hrvatskih krajev. Na prvem mestu je stal ruski cerkveni sklada-telj Dmitrij Bortnjanski z mogočno izpe-ljano skladbo »Gospodi siloju Tvojeju«; nji je sledila manj zanimiva skladba »Pa-nis angelicus« Ivana Lukačiča, hrvatskega skladatelja iz 17. stoletja, dočim je »Psalm« mladega skladatelja Mile Cipre efektna skladba, pisana deloma v cerkveno-recita-tivnem stilu, deloma v modernejšem du-hu. Znani hrvatski komponist duhovnih pesmi Matija Ivšič je bil zastopan s kon-trapunktično jehtno skladbo »Hvalite Go-spoda«, a kot zaključek prvega dela je zbor odpel dirigentovo skladbo »Zavjetno«

v kateri se najponižnejša molitev spaja z najsilnejšim efektom. Po prvem odmoru so odposlanstva Glasbene Matice, društva »Napredka« in tukajšnjega pevskega dru-štva »Kola« izročila pevskeemu zboru in njegovemu dirigentu lepe vence z narod-nimi trakovi (gl. poročilo na drugem me-stu), nakar se je spored nadaljeval. Fol-klorno razpoloženje je odslej vladalo sko-raj do konca, najprej s »Konavoskim pi-rovanjem« v posrečeni obdelavi dalmatin-skega skladatelja Ivana Brkanovića, nato z »Zagorsko«, kakor jo je šegavo priredil sam dirigent, dalje z »Zagorsko rapsodi-jo« tudi pri nas znanega glasbenika dr. Vinka Zganca, pa s »Sljepačko«, kakor jo je obdelal mladi istrski skladatelj Slavko Zlatič, in s humoristično nastrojeno »Ru-galico« Josipa Stolcera-Slavenskega in končno s pesmicami »S onu stranu vode Save«, s katero so nam predstavili sklada-telja Rudolfa Matza. Vse te kompozicije imajo polno narodnih zanimivosti, značil-nih tako melodično kakor ritmično, da skoraj ne veš, kateri bi dajal prednost. Ob-činstvo je ob tej priliki lahko spoznalo marsikatero našo pristno vrednoto in tudi je bilo prijetno presenečeno nad to-likšno lepoto narodnega zaklada. Pa je tudi gori omenjene tri pesmi, katere so dali vmes med hrvatske narodne, zelo hvaležno prejel. Najbolj pa je bilo vzhiče-no, ko je pevski zbor, po absolviranem sporedu na viharne aplavze odgovoril z ognjevitim izvajanjem cele narodne korač-nice »Naprej zastava Slave!« v dirigen-tovi priredbi za mešan zbor.

Tak ose je zaključil večer hrvatske in slovsanske glasbe (sicer slovsanske prav ma-lo, kaj ne?) ob vsestranskem navdušenju in priznanju za visok umetniški užitek, ki so nam ga pripravili hrvatski bratje s svojo lepo pesmijo, a marsikdo se je mogel pri tem prepričati, da se nahaja hrvatska pevska glasba na zelo ugledni razvojni stopnji, česar se vsi veselimo, ker njen na-predek pomeni napredek vseh nas, vse na-še domovine.

Sport

Spomladanski termini prvenstva MNP-a

Vzhodna skupina:
6. IV. 1941 Lendava—Mura
13. IV. 1941 Drava—Lendava
20. IV. 1941 Mura—Ptuj
27. IV. 1941 Mura—Drava
4. V. 1941 Ptuj—Lendava

I. RAZRED

Zapadna skupina:
Slavija—P—Slovan
Rapid—Slavija—P
Slovan—Slovenjgradec
Slovan—Rapid
Slovenjgradec—Slavija—P

I. kolo spomladanskega dela se je odigralo že 27. oktobra t. l., in sicer samo tekma: Ptuj—Drava, dočim je bila tekma Slovenjgradec—Rapid preložena na 6. aprila 1941.

Nadalje je bila preložena tekma: Slavija—P—Slovenjgradec od 20. okt. t. l. na 13. aprila t. l.

PRVENSTVO REZERV

6. IV. 1941 Rapid—Maribor

13. IV. 1941 Zelezničar—Slavija
20. IV. 1941 Zelezničar—Maribor
27. IV. 1941 Slavija—Rapid
4. V. 1941 Slavija—Maribor
11. V. 1941 Rapid—Zelezničar

JUNIORSKO PRVENSTVO

6. IV. 1941 Slavija—Zelezničar
13. IV. 1941 Rapid—Maribor
20. IV. 1941 Rapid—Zelezničar

27. IV. 1941 Maribor—Slavija
4. V. 1941 Maribor—Zelezničar
11. V. 1941 Slavija—Rapid

Table-tenis dvoboji
ISSK Maribor - SK Mura

ISSK Maribor je postavil tri moštva, ki so bila od rutiniranega nasprotnika z visokim rezultatom poražena. Kljub tem rezultatom pa se je pokazala velika požrtovalnost in volja domačih moštev. Table-tenis sekcija ISSK Maribora je še jako mlada in ji je k takšnemu uspehu proti najboljšemu table-tenis klubu v Sloveniji, ki že obstoja mnoga leta, samo čestitati. Podrobni rezultati:

I. moštvo 2:7

Moran
Angleitner
Visočnik

II. moštvo 2:7

Klep
Klampfer
Kompara

III. moštvo 1:8

Sušnik
Lukač
Vodeb Ljuban

Moštvo SK Mure:

Nemec Janez
Koch
Križman

Poedine točke za Maribor so si priborili: Moran, Angleitner, Klampfer, Kompara in Vodeb vse proti Križmanu (Mura).

s V nedeljo je bila v Murski Soboti odigrana prvenstvena tekma med Mura—Lendava 4:1 (2:1).

Spomnite se CMDI

MALI OGLASI

do 20 besed stanejo z davkom vred 15.— din. Vsaka nadaljnja beseda 1.— din. Kdor išče službo plača za tak oglas namesto 15.— din samo 12.— din. Mali oglasi za žentive dopise, osest trgovsko in obrtno reklamo pa stanejo namesto 15.— din 20.— din. Vsaka nadaljnja beseda v teh oglasih stane 2.— din. Za pisemne odgovore glede naslovov v malih oglasih znaša posebna pristojbina 3.— din kateri znesek je treba priložiti v znakah. Male oglase je treba plačati takoj pri naročilu. Pri pisemnih naročilih se lahko plača v znakah. Za vse male oglase, če so debelo tiskani velja dvojnina tarifa.

SUŽBO DOBI

do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

POŠTENEGA HILAPCA
sprejme takoj gostilna Sande, Sv. Peter pri Mariboru.
24339-2

HRAPAVE IN RDEČKASTE ROKE POSTANEJO Z UPORABO PERMA KREME GLADKE IN LEPO BELE KANČ

Dve pridni **POŠTENI DEKLETI** (tudi z dežele kuharica in sobarica), ki bi opravljali vsa hišna dela, išče 3 članska družina. Predstavijo naj se le dekleta z dobrimi spričevali. Tezno, Maistrova 11. 24368-2

SUŽBO IŠČI

do 20 besed 12 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

KUHARICA srednjih let, čista, marljiva, želi k mali obitelji na Koroško. Naslov v oglašnem odd »Večernika«. 24361-3

SAMOSTOJNA GOSPODINJA dobra kuharica išče službo, najraje k samostojnemu gospodarju. Naslov v oglašnem oddelku »Večernika«. 24355-3

VAJENCI (KE)

do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

UCENEC se sprejme v modno trgovino. Naslov v oglašnem oddelku »Večernika«. 24369-4

STANOVANJE ISČE

do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

Tričlanska odrasla **URADNIŠKA DRUŽINA** išče za 1 maj 2-sobno stanovanje po možnosti s kopalnico ali kabinetom. Ponudbe na oglašni oddelk »Večernika« pod »Točen plačnik I«. 24362-6

SOBO ODDA

do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

SONČNO SOBO opremljeno ali prazno oddam 1—2 osebama (poročen par). Naslov v oglašnem oddelku »Večernika«. 24367-8

SOBA

s štedilnikom se odda, Vodakova 33, Studenci 24364-8

POSEST

do 20 besed 20 din, vsaka nadaljnja beseda 2 din

Prodam enonadstropno **ŠTIRISTANOVANJSKO HIŠO** masivno zidano, pri Rapidovem igrišču. Vprašati: Maribor, Stritarjeva ul. 18. 24371-11

Prodam takoj **HIŠICO** z vrtom Dobrava 10, Tezno. 24356-11

MALA HIŠICA

s pritliklinami, dvema sobama ter vrtom se odda v najlepšem upokoju ali stalnemu nameščencu v Zg. Radvanju. Vprašati pri Jaklič, Oreško nabrežje 7, prtiličje 24354-11

OBRI - TRGOVINA

do 20 besed 20 din, vsaka nadaljnja beseda 2 din

GONILNI

šivalni in vezalni jermenji v vseh širinah priporoča Ivan Kravos, Maribor, Aleksandrova 13. 24190-13

GRADIVO

do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

ZELEZOBETONSKE STEBRE za ograjo prodam. Gostilna Merdaus, Koroška 172. 24359-15

POHIŠTVO-OPREMA

do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

LEPO POHIŠTVO za samsko sobo se poceni prodaja. Naslov: Radvanjska 45, prtiličje, levo. 24365-17

ZENSKI KOTICEK

do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

MODRČKI

stezniki, rokavice, nogavice, damsko perilo naiceneje pri Š Ketš-u Stolna I. 11406-18

VOZILJA

do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

Prodam malo rabljeno **ZENSKO KOLO** Vprašati: Raičeva 13, krčma 24366-22

PRIDELKI

do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

MOTORNO KOLO

»Zündapp K 500« s prikolico, skoraj novo, se ugodno prodaja Braha, Ruška cesta 27. 24357-23

IZGUBLJENO

do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

V soboto zvečer se je izgubila na poti iz Prešernovi ul. do Union oz. v dvorani zlata ročna

DAMSKA URA

Najditelj dobi dobro nagrado. Naslov v oglašnem oddelku »Večernika«. 24360-27

Zgubila sem

POROČNI PRSTAN

proti Meljski cesti, graviran z letnico in imenom Franc. Najditelj naj ga odda proti na gradj na policiji. 24372-27

PATNO

do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

ODPADKE CUNJ

papirja in usnja kupuje po najvišji ceni B Zeleznik, Maribor—Pobrežje. Nakupovalnici: Maribor, Kopaljska 28 in vogal Ptujške-Tržaške ceste. Telefon 27-43. 23953-28

STRIZENJE DIN 4.—

Britje poceni 3 din. Brez odlašanja obiščite najcenejšo brivnico »Rapid«, Meljska I 24014-28

KOLJE

za sadna drevesa in ves potreben les za vrtno ograje prodaja Gnilšek, Razlagova ul. 25. 24370-28

SPORTNI VOZIČEK

raznovrstno pohištvo, čevlji, obleka se poceni prodajo radi selitve. Masarykova 24, vogal Tržaške. 24358-28

Lutkovni oder se uveljavlja

Gledališče mladega rodu, ki ga vodi Emil Smasek, je imelo v nedeljo zelo uspešno lutkovno predstavo v mali dvorani Narodnega doma. Za njegov razvoj je ta predstava tem pomembnejša, ker je to bila prva predstava v Mariboru ter toraj tudi prvo srečanje z mariborskim mestnim občljem. Doslej je GMR priredilo sicer že več lutkovnih predstav, toda vse le v predmestni okolici ali na podeželju. Menjavanje okolja ima namen, da prireditelji spoznajo oprijemljive točke otroške duše v najrazličnejših okoljih ter temu primerno organizirajo tudi predstave in prireditelji tekste. V tem oziru vrši GMR pravo pionirsko delo za vse slovenske lutkovne odre. Zdi se, da bo v teh svojih prizadevanjih uspešno ter tako omogočilo zlasti tudi važen pripomoček za vzgojo slovenskega otroka.

Uprizorili so kratek in efektan uvodni prizor »Pavliha se predstavi«, trodejanško »Ukradeni prasiček« in improvizirano lutkovno igrice »Pavlihove živali«. Besedilo je napisal Emil Smasek. Kljub skromnim sredstvom, s katerimi razpolaga GMR ter nenavadno velikemu obisku otrok, pri katerem je navadno skoraj nemogoče vzdrževati red in zanimanje, se je prirediteljem posrečilo vzpostaviti tesen kontakt z mladimi gledalci. K temu je zlasti pripomogla režija predstav, ki je zgrajena na aktivnem sodelovanju gledalcev samih: je pa obenem tudi neizčrpna metoda za spoznavanje otroškega čustvovanja in presojanja. Ker lutkovne predstave niso zvezane z velikimi stroški, bi bilo zelo koristno, če bi prireditelji našli posebno na deželi mnogo odziva, pa bodisi z ustanavljanjem novih lutkovnih odrov, ki bi jim bili oni svetovalci, ali pa z gostovanji!

POZOR **NOVOST**

Preobrat v trajnih kodrih na aparatu model 1941-1942. Najuspešnejši aparat z orig. preparatom za vse vrste las 8—10 mes. pisemna garancija. Vse informacije brez obvezno v najmoderneje higijensko urej. frizerskem salonu v Mariboru
Anton Veselko
DVORŽAKOVA C 10
nasproti kav. »Orient«

Zlato in srebro.
priijante, zastavljajne listke išče nujno za nakup
M. Igerjev sin.
Maribor, Gosposka 15

Oddajte

MALE OGLASE

za sobotno-nedeljsko številko »Večernika« čimprej v tednu, najkasneje do petka 1/2 7. zvečer,

ker so do tedaj oddani mali oglasi brez posebne pristojbine in zato cenejši, kakor v soboto do 9. ure dopoldan oddani.

»VEČERNIK«

Oglasni oddelek.

Za vinogradnike, vinske obrtnike in kmetijske ustanove

Pripravljam novo izdajo dveh, že pred leti razprodanih knjig.

Drugo, predelano in pomnoženo izdajo knjige **„Vinarstvo“**

Tretjo, predelano in pomnoženo izdajo knjige **„Kletarski vedež“**

Cena vsaki knjigi bo po sedanjih razmerah kvečjemu približno toliko ko iz prejšnje izdaje, in sicer za naročnike, ki eno ali drugo ali obe knjigi že zdaj naročijo. Ravna se tudi po številu zanimancev v prednaročbi. V poznejši prodaji bosta knjigi dražji.

NAROCBE SPREJEMA za založnika pisec:
ANDREJ ZMAVC, ravnatelj vinarske šole v p., Maribor, Gregorčičeva 22

Naznanjamo žalostno vest, da nas je naša ljubljena žena, mama, sestra, gospa

Marija Sernc, roj. Skerbs

danes po kratki bolezni za vedno zapustila.

Pogreb drage pokojnice bo v četrtek dne 27. marca ob 1/2 16. (pol 4.) uri iz hiše žalosti na pokopališče v Rušah.

Smolnik, Ruše, Sv. Lenart, Senta dne 25. marca 1941.

Anton Sernc, soprog, Anton in Joško, sinova, Tilčka in Ivanka, sinahi ter ostalo sorodstvo.